

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Sebastiani Henrici Penzingeri, Consistorialis
Passaviensis, Decani, & Parochi in Trauttmanstorff ad
Laitam Bonus Ordo Triplicis Formatae Concionis Moralis In
Omnia Festa Sanctorum In Amplissima ...**

Penzinger, Sebastian Heinrich

Solisbaci, 1698

Junius.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51763](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51763)

JUNIUS.
FERIA SECUNDA PENTE-
COSTES.
CONCIO PRIMA.

Sic DEUS dilexit mundum. Joan. cap. 3. Textus.
DEUS super omnem creaturam diligit ho- Thema.
minem.

Spiritus in forma ignis apparuit, Recordium.
& super sanctos Apostolos venit: *Et apparuerunt*
illis dispersita lingue tanquam ignis. Actor. cap. 2.
• Scio S. Spiritum esse divinum amorem, & ut patefie-
ret omni homini, quantus sit divinus amor, in igne apparuit. Ast
cur in igne? igni Academicus lemma adscripsit: *Agit, dum vivit.*
Et Salomon Prov. 30: *Nunquam dicit sufficit.* In igne ergo re-
presentatur divinus amor, agnoscamus: Deum vel maximè acti-
vum esse in nos homines, nobis benefaciendo: Amori divino non
sufficit beneficium præstitum homini, adhuc agit hic ignis, divi-
nus inquam amor: *Sic Deus dilexit mundum, ut filium suum uni-* Textus Sacre
genitum daret. Joan. 3. *ut omnis, qui credit in ipsum, non pereat,* Script.
sed habeat vitam æternam. Christus ait: Joan. 16. *Ipse enim Pa-*
ter amat vos. Unde S. Paulus ad Romanos 5. *Commendat charita-*
tem suam, quoniam cum adhuc peccatores essemus, Christus pro
nobis mortuus est. Audiamus perorantes Patres: *Apud Deum vi-* Patres.
sibillum, nihil homini par, nam & cælum, & terram, & mare,
Pars II. (A) propter

- propter eum fecit, & in eo magis, quam in cælo delectatur in
 S. Chryso-
 stomo. Perorat S. Chryſostomus hom. 36. ad populum; & iterum
 hom. 26. in Joan. Nemo unquam pro filio tantam præ se tulit cha-
 ritatem, quantam pro seruis, & ingratis seruis, Deus. Elegit
 S. Bonavent. S. Bonaventura scribit: Serm. 1. in feria 2. Pentec. Deus ante
 te, antequam tu, vel aliquis, vel homo, vel Angelus, vel creatura
 S. Cyrillus. aut terra esset. Unde S. Cyrillus 1. Theſi, cap. 1. Mirus pro
 amor hominum, una cum Deo æternus. Præclara sunt verba
 Philippi Solitarii lib. 3. cap. 5. Audio scripturam semper Deum præ-
 cantem, & hominum, & pauperum animarum amatorem, in
 quam audivi ab aliquo, amantem Angelorum nominari. C
 S. Gregorius. cludo cum S. Gregorio hom. 19. in Ezech. Omnia dona ex
 hoc donum, ut Deus hominem vocet filium, & homo, Deum
 minet Patrem. In materiam hanc, divino prius S. Spiritus
 torio invocato, conceptus audiamus.

CONCEPTUS I.

Confirmatio. S. Hieronymus in quæst. in Genes. vult, Deum Paradisum
 omnium primò, etiam ante cælum fecisse: ita textus: Genes. 2.
 Plantaverat autem Dominus Deus Paradisum voluptatis, & formaverat à principio.
 Desuper S. Hieronymus: Ex hoc festè comprobatur, quòd, priusquam Deus cælum & terra
 crearet, paradisum ante condiderat. Cælum sedes Dei est, & cælum
 fecit Deus, ut esset habitatio Hominis: Plantaverat autem
 Dominus Deus paradisum voluptatis à principio, in quo posuit
 hominem, quem formaverat. Nunc advertite: Paradisum, & habitaculum
 hominis, prius, ante cælum, ante suam habitaculum, & cælum
 Deo facere placuit; cur hoc? Respondet S. Cajetanus in Genes. 2.
 Amor ipsius Dei fecit hoc, tanto enim amore Deus prosequitur
 hominem, ut ei habitaculum priusquam sibi preparasse videtur.
 Conformiter Ferus: Vide bonitatem Dei, nondum erat homo, &
 jam Deus ei providit, & præordinavit. Ulterius Amorem Dei
 erga hominem ingeniosè deducit S. Anastasius Synaita in Epistola
 mine.

proximum extollere, magni pendere, honorare, deprædicari
 laudare solemus, e contra propter gloriam, & honorem nobis cu-
 latum, Collatori gratias agimus; mira ergò precatio, quòd ma-
 Ecclesia propter gloriam Dei, Deo gratias agat; *Gratias agimus
 tibi, propter magnam gloriam tuam*: quæ est ista magna gloria
 Dei? Explico me parabola Lucæ 15. allegata: Erat bonus Pater
 qui 99. oves reliquit, unam perditam ovem anxie quærens; ac-
 cundum mentem S. Ambrosii lib. 7. in Lucam: Bonus hic Pater
 est unicus Dei filius, Christus JESUS; 99. oves, sunt novem cho-
 SS. Angelorum; Angelorum chorus deserit Dei filius, de cælo
 descendit, ovem perditam, humanam inquam naturam, tam
 quærens, donec eam amarissima morte sua, in cruce invenit
 hâc inventâ inquit: *Congratulamini mihi &c.* perditam na-
 ram humanam invenisse, magna est Dei gloria; ac super nove
 Angelorum chorus æstimatio, summus amor. Est hic conceptus
 Magni Sancti, Antonii Paduani sermone in Dom. 3. post Pen-
 cost: *Quamvis societatem haberet Angelorum; quia delicia
 ut ita dicam, ipsius gloria est, esse cum filiis hominum.* Co-
 cordat S. Chrysostom. hom. 36. ad pop. *Apud Deum, ni-
 lium nihil homini par, nam & cælum, & terram, & mare
 propter eum fecit, & in eo magis quàm in cælo delectatur in
 Amorem hunc Dei immensum erga hominem ultio extollit
 lns ad Hebræos cap. 2.*

CONCEPTUS V.

*Nusquam enim Angelos apprehendit, sed semen
 apprehendit, inquit Paulus citatus: Horum verborum interpretatio
 est S. Augustinus lib. 3. de Trinitate c. 18. Poterat Dei filius
 homo non accipiendo carnem ex filiis hominum; amoris actus
 quiddam relicta Angelorum præstantissima natura, naturam
 nam de homine assumpserit. Elegantiâ desuper sunt verba
 Philippi Solitarii lib. 3. cap. 5. Audio planè scripturam semper
 Deum prædicantem, & hominum, & pauperum animarum*

amatorem, nunquam audiui ab aliquo amantem Angelorum nominari. Nusquam enim Angelos apprehendit, sed semen Abrahæ apprehendit. Ergò super Angelos Deus amat hominem, magnus quidem amor Dei erga Angelos, quòd Dei sint intimi ministri. Psalmo 103. teste: *Qui facis Angelos tuos spiritus, & ministros tuos ignem urentem.* At de hominibus scriptum est Isa. 5. *Filios enutrivì, & exaltavi;* & Exodi 4. *Filius meus es tu, primogenitus Israël.* & Joan. 1. *Dedit eis potestatem filios DEI fieri.* Major ergo est Dei amor erga hominem, quàm erga Angelum, cum plus & majus sit esse filium, quàm servum; Angelos dedit esse ministros, homines planè filios & hæredes; præclare S. Gregorius hom. 19. in Ezech. *Omni donâ excedit hoc donum, ut DEUS hominem vocet filium, & homo, DEUM nominet Patrem.*

CONCEPTUS VI.

Illud centrum amoris Dei dixero, quod Deum contentat, & satiat, quid est nunc illud, quod Deum satiat & contentat? fors elegans cœli fabrica, rutilantia illa luminaria, sol, stellæ ac luna Deum contentant, amoris centrum sunt, in quo DEUS quiescit? aliud asserit liber Genes. cap. 1. nempè cœlo, ac bellis luminaribus perfectis, divinum Spiritum adhuc inquietum exstitisse: *Spiritus Domini ferebatur super aquas.* Fors vasta terræ moles, in què ea viridia prata, & super hæc lascivientia quadrupedia cor Dei contentant? fors, florentes herbæ, fructificantes arbores, & super illas suaviter modulantes aves? fors grato murmure susurrantes rivi, & flumina, in què illis jucundè natantes pisces summum Deum satiant? fecit hæc, & illa, divina omnipotentia, ast non lego, invenisse in illis omnibus requiem, adhuc inquietus currit amor: *Spiritus Domini ferebatur super aquas.* Tandem verò invenio Deum fecisse opus, quo factò contentatus substitit, quasi centrum attigisset, quiescit: quale nunc illud opus est, quod satiavit Omnipotentem, in quo divinus amor centrum invenit? dicit Scriptura: Genes.

(A) 3

cap. I.

cap. 1. *Creavit Deus hominem, & subdit; cap. 2. & requiescit.*
 Homo ergo est illa felix creatura, in qua unica DEUS quiescit
 homo est, quem super omnia amat Deus. Perpulchrè S. An-
 brosius 6. Hexam. cap. ultimo: *Fecit DEUS cælum, non ibi*
quòd requieverit, fecit terram, non lego, quòd requieverit,
cit solem, lunam, & stellas, non ibi lego, quòd requieverit
sed lego, quòd fecerit hominem, & hic requievit. Sic Deus
 creavit Mundum.

Epilogus.

Hortor ergo omnem Christianum cum S. Leone Papa Ser-
 moni. 1. de Nativ. Domini: *Agnosce, O Christiane! dignitatem tuam*
& divinae consors factus nature, noli in veterem
vilitatem, degeneri conversatione
redire.

FERIA SECUNDA PENTECOSTES.

CONCIO SECUNDA.

Sic Deus dilexit mundum. Joan. cap. 3.

Textus.

Sic: per excessum, modo immenso, Deus diligit hominem.

Thema.

Acta Apostolorum narrant cap. 2. S. Spiritum in forma ignitarum linguarum super Apostolos venisse: *Et apparuerunt illis dispersita lingua tanquam ignis, seditque super singulos eorum.* Cur in igne apparuerit S. Spiritus rationem scio; nempe factum esse

Exordium.

ad amorem divinum indicandum: ast quaestio est, cur rectè hic ignis formam flammæ linguæ expressit? quaestionem similitudine declaro: Aestuat aliquis intensissimo calore, & exindè nascente siti torquetur: sic calorem patiens, desiderat medico, aut suis intimis amicis intensum calorem, quo aestuat, indicare, verbis dum nequit explicare signo demonstrat, aridam suam linguam extendit, ex hac intelligant, quàm immenso calore aestuet, flagret: Ab æterno sanctissima Trinitas, Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus summo erga nos homines aestuabat amore, explicare hunc caloris, amoris inquam, aestum, cum sit impossibile, in forma ignitarum linguarum apparet S. Spiritus, signo declarans, quod verbis eloqui impossibile est, nimirum quantus sit divinus amor erga homines, nempe; immensus, summus, infinitus. Sic

scriptum est: Joan. cap. 3. *Charitate perpetua dilexi te.* Et ad

Textus Sacrae

Ephes. cap. 2. Paulus habet: *Propter nimiam charitatem, qua dilexit nos.* Audiamus & Patres de immenso Dei amore scribentes: ss. Patres, *O charitatem verè nimiam, qua omnem mensuram excedit, modum transcendit, & supereminet universis.* Exclamat S.

Scriptura.

Bernardus in ep. secunda S. Pauli ad Eph. *Sic Deus dilexit*

S. Bernardus.

sic:

sic: ut neque mens capere sufficit, neque sermo valeat enun-
rare, nam quantum plus dixerō, multum plus praterco; ait

- S. Chrysoft. Chrysoftomus hom. 27. in Genes. Deus factus est participans
in fra mortalitatis, ut homo fieret particeps suae Deitatis, scribit
S. Augustin. S. Augustinus Tract. 49. in Joannē. Et iterum lib. 3. confess. cap. 1.
O tu bone omnipotens, qui sic curas unumquemque nostrum
quasi solum cures, & sic omnes, quasi singulos curares, & diligeres
S. Hieronym. Audiatur & S. Hieronymus in Pl. 26. In hoc contemplari
ingentem Dei amorem erga homines, quod parentum amor
filios in morte saltem finitur, Dei autem amor crescit in ter-
S. Thomas à pore. Aureè scribit S. Thomas à Villa Nova Dom. 2. de
Villa Nova. Supra modum, sine modo me Domine dilexisti, & qui omnia
numero, pondere, & mensura fecisti, in me diligendo, numerum
pondus, & mensuram excessisti. S. Spiritu pro gratia invocato
Conceptus dabo.

CONCEPTUS I.

Confirmatio. Ezechiel cap. 40. describit se in Spiritu raptum vidisse
rum, qui in templo Dei omnia ad amussim mensurabat: *Vir, cuius erat species quasi species arboris, & funiculus in
manu ejus, & calamus mensura.* Hic vir mensurabat, &
cem deducebat, portarum, atriorum, altarium, latitudinem
gitudinem, altitudinem, unicum erat, quod vir ille non metit
bat, & quid illud? erat ignis, ignem, de quo scriptum legitur
ignis super altare semper ardebit. Levit. 6. Angelus non
mensus: cur & ignem non metitur? fateor elementum ignis, quod
jam sursum, jam deorsum fertur, difficile, imò corporeae naturae
impossibile fore, Spiritui autem, qualis erat vir ille ab Ezechiele
visus, est possibile, cur ergo vir ille, Spiritus qui erat, & ignis
non est mensus? Theodoretus vult, per ignem, indicari Dei amorem,
rem, vir ille Spiritus licet, ignem intermittit metiri, ut Dei amor
ris immensitatem ostendat, ac demonstret, amorem Dei esse
homines, altitudinem, longitudinem, latitudinem, terminatum
cabo

calculum, aut gradum determinatum non habere, finem nescire.
Hoc indicare voluit Sponsa, Cantic. cap. 8.

CONCEPTUS II.

Amorem divinum sponsa igni infernali comparat: *Fortis est ut mors dilectio, dura sicut infernus amulatio.* Incepta videtur similitudo, quia amor divinus inferno comparatur; Amorem amantes non inferni ignem, sed paradisi prægustum existimant; quid ergo mysterii indicare vult S. Spiritus, Amorem divinum igni infernali comparando? Advertite mysterium: ignis inferni diuturnus, interminabilis est, semper ardet, & ardebit in æternum. Ita Isaias prædicat c. 66. *Ignis eorum non exstinguetur.* Ignis inferni ardet & non consumitur, vivacissima illa flamma immortalis est, nunquam deficit, nunquam exstinguitur. Huic ergo indeficienti, immortalis igni, igni infernali, sponsa amorem divinum comparat, ad indicandum: quod immensus sit Dei amor erga hominem, interminabilis, inconsumptibilis, immensus, immortalis, quod & ipse Deus indicare voluit Osee cap. 2.

CONCEPTUS III.

Desponsabo te mihi in sempiternum, ad hominem inquit Deus. Notate verbum: *desponsabo*: quo verbo immensum suum amorem erga hominem, divina bonitas exprimit; deduco hoc sequenti discursu: Si quis Princeps pauperem puellam adoptaret in filiam, ac hæredem, magnum monstraret amorem, si ultrò assumeret & in sponsam; amorem maximum exhiberet, cum amore conjugali, major amor non detur, teste Scriptura: Genes. 2. *Relinquet homo patrem & matrem, & adhaerebit uxori suæ, & erunt duo in carne una.* *Desponsabo te mihi in sempiternum,* dicit Deus; *desponsabo*: non simplici, sed maximo, maritali inquam amore, diligit Deus hominem, amore immenso, excessivo, quod ulterius deduco ex verbis Thematis.

Pars II.

(B)

CON-

CONCEPTUS IV.

Sic Deus dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum dedit. Dedit Filium suum unigenitum Deus Pater, ut hominem curatur, custodiret: jam si possibile est mensurare Dei amorem et hominem quam sit excessivus, immensus: Filium suum unigenitum Deus Pater dedit in custodiam, curam, ac tutelam Angelorum, Matth. cap. 4. *Angelis suis Deus mandavit de te, ut custodiant te, in omnibus viis tuis.* Angelus ens est finitum, est creatum, ac limitatum, ad pondus, & mensuram, divinitus est productum: Filius Dei, Deitas est infinita: Filius Dei est in essentia, & existentia, sine pondere, sine numero, sine mensura. Non Angelum, non ens finitum, & limitatum, non creaturam numero, pondere, & mensura productam, sed ipsum Dei Filium in essentia, in existentia infinitum, immensum, inscrutabilem. Deus Pater hominis custodem, curatorem, redemptorem potest quis exinde non agnoscit, amorem Dei erga hominem esse infinitum, sine mensura, verè excessivum. Profundius veritatem scrutemur.

CONCEPTUS V.

Sit mihi creaturarum infimo licitum investigare: quid est? respondet divinus genius: Deus est perfectissima essentia, et cuius terræ fertilitas mera umbra est. Deus est inperferutabilis, respectu cuius vastum mare vix unica aquæ gutta est. Deus est indeficiens amor, respectu cuius omnes confagrationes & incendia Æthnæ, Vesuvii, vix unica flammula apparent. Deus est incomprehensibilis Charitas, respectu cuius sol, luna & lucis radius, vix nominentur. Deus est indescriptibilis Mysterium, respectu cuius cælum vix punctum, terra, arena granulum dicendum est. Deus est inexplicabilis Sapientia, respectu cuius etiam angelicus intellectus, vix pulvisculus est. Deus est infinita potentia, respectu cuius vis totius mundi, crepundia dicenda. Quæro nunc econtrario, quid est homo? Respondeo: homo est vilis terræ gleba, vas plenum imperfectionibus, ac defectibus humilis origine, pauper qualitatibus, idiota in seipso, balbutiens in loquendo, rusticus in moribus, distractus cogitatione, vane

actione. Quid est homo? est scopus infirmitatum, vas fragile, exul in hac valle lachrymarum, rebellis Dei, sclavus mortis, esca vermium. Jam agnosce immensum Dei amorem erga hominem: Deus perfectissima essentia, Deus inscrutabilis bonitas, Deus immensus amor, Deus incomprehensibilis claritas, Deus indicibilis Majestas, Deus inexplicabilis sapientia, Deus summa potestas, in homine quiescit, in homine contentatur, ita Genes. c. 2. *Creavit Deus hominem, & requievit.* Quietem præcedit labor & fatigatio, creavit Deus hominem, & requievit, O amor! super hominem, hoc nihilum defatigatur Deus fortissimus, lassatur Deus potentissimus, quietem capit Deus immutabilis. Sic, sic, per immensum, per excessum, Deus dilexit mundum.

CONCEPTUS VI.

Peccavit Adam, & statim deambulavit Deus in Paradiso, inclamans: *Adam ubi es?* Genes. 3. Desuper S. Augustinus: *Vox Dei, Adam ubi es, non increpantis, sed miserentis, & querentis est.* Videamus nunc, quis factus sit Adam peccando: quid est homo peccator? peccator est illud monstrum, cujus malitia Universum implet; in cælo hujus monstri, peccatoris inquam, summus est contemptus, in terra ejus persecutio, in igne videtur ejus via, in mari audiuntur ejus prædationes, in aëre perstreant ejus blasphemix, in terra cernuntur ejus rixæ, in civitatibus ejus regnat superbia, in templis ejus sacrilegia, in tribunalibus ejus injustitia, in palatiis ejus fraus & fallacia, in cubiculis ejus nequitia, in foro ejus malitia, in plateis ejus lascivia. Quid est peccator? Est hostis Dei, sclavus Dæmonis, foetens cadaver, abominatio Angelis, bestiis horror; tale monstrum, atque prostibulum factus est Adam, & per Adam universum humanum genus; talis ac tantus reus læsam divinam Majestatem supplex accedere debebat, cum in omni foro, reus ac offensor, læsum, offensum sequi, convenire, veniam rogare teneatur. Ast O Amor Dei immensus, Deus offensus, Majestas Dei læsa, sequitur reum, convenit offensorem suum; gratiam & veniam sua sponte offert, indulgentiam pollicetur, *Adam ubi es?* An non hæc patet
(B) 2 amorem

amorem Dei erga hominem esse excessivum, immensum, finitum.

CONCEPTUS VII.

Ex inexhausto amoris divini fonte conclusum est in SS. Trinitatis Consistorio, perditum hominem iterum redimere, vitam reddere salutis, capacem vitæ æternæ; mirum ergo, quod hunc actum redemptionis generis humani, Filius, secunda persona, & non potius S. Spiritus, qui amor Dei intitulatur, perierit; cur Amor divinus, S. Spiritus, tertia in Trinitate persona, hominem non redemit? bene notate: Conclusum fuisse, Pernam, quæ opus redemptionis assumeret, mortem subire debere non ergo S. Spiritus, qui amor dicitur, redemptionis opus assumpsit, ut noscamus Amorem Dei erga hominem immortalem, nunquam exspirare, nunquam deficere, aut interire; sed per excessum, sine modo, numero, ac mensura permanere.

Epilogus.

Hortor ergo cum S. Ambrosio lib. 6. in cap. 7. Lucæ: *est, quod dignè Deo referre possumus; quid enim referemus suscepta carnis injuria, quid pro verberibus, quid pro cruciatibus mihi, si non dilexero. Reddamus ergo amorem pro deo, charitatem pro munere, gratiam pro sanguinis pretio. Amen.*

FERIA SECUNDA PENTECOSTES.

CONCIO TERTIA.

Sic DEUS dilexit mundum. Joan. cap. 3.

Textus.

Sic amans Deus, reciprocè amandus est, non limitatè, sed absolutè; subtilis est enim divinus amor, non patitur corrivalem.

Thema.

Qualis amor noster erga Deum sic nos amantem esse debeat, S. ac doctissimus Isidorus lib. 16. Ethym. c. 4. erudito symbolo concepit: nempe similis sit lapidi Asbesto, qui semel accensus nunquam amplius extinguitur: subscribit lemma Academicus: *Unicè, &*

Exordium.

Semper: Deum sic excessivè nos amantem, *unicè & semper* redamemus. Ita S. Hieronymus Epistola ad Demetri: *Felix illa conscientia, & B. Virginitas, in cujus corde præter amorem Christi, qui est sapientia, castitas, patientia & justitia, cæteræque virtutes, nullus alius versatur amor, nec ad recordationem hominis aliquando suspirat.* Ad hunc amorem unicum hortatur Paulus I. ad Cor. c. 15. *Si quis non amat Dominum JESUM Christum, anathema sit.* Et David Ps. 18. *Non est, qui se abscondat à calore ejus.* Audiamus Patres: *Modus diligendi Deum, est diligere sine modo, sine modo te dilexit, sine modo eum diligere debes, modum dilectionis expressit te diligendo, pro te moriendo, tu quantum eum diligere debes, non potes. Dilige eum ergo ex tota mente, & ex omni anima, & ex omnibus viribus tuis,*

Patres.

S. Hieronym.

S. Augustin.

(B) 3

horta-

- hortatur S. Augustinus lib. de diligendo Deo. *Dilige deus Domine ex toto corde ratione creationis & redemptionis, quia enim hominem fecisti, debet seipsum amari tuo, & quia eum redemisti, debet se amari tuo,* scribit doctissimus Idiota lib. de contempl. cap. 12. *Qui creavit te, ipse redemit te, ne amorem tuum divideres, partem Creatori, & partem tribuens demptori,* inquit S. Anselmus lib. cur homo Deus. Optime Theodoretus. Theodoretus quaest. 1. in Levitic. *Deum ex toto corde diligentes, non partiuntur animum, collocantes illum tum in terrenis tum in caelestibus, sed totum sursum ferunt.* Conformiter Lippomannus in cap. 17. Genes. *Solus vult Dominus amari, ut solus Dominus noster est, sic totos nos exigit esse suos.* Erunt omnino, inquit S. Bernardus Serm. 3. de Ascens. *Si quis capsem illam dulcedinem huic cineri, divinum illud balsamum in veneno, charismata illa Spiritus misceri posse huiusmodi illis arbitrat.* Concludo cum S. Laurentio Justiniano: *licata est divina consolatio, (amoris Dei inquam) & non datur admittentibus alienam.* S. Spiritus gratiam invocata, deliquit Conceptus dabo.

CONCEPTUS I.

- Confirmatio.* Sponsam in Canticis dilectus comparat fumo: *Quae ista, quae ascendit sicut virgula fumi.* Cantic. 3. Item vocat eam columbam: *Columba in foraminibus petrae.* Cantic. 2. Comparat fumo, cur columbam vocat? Fumo Sapiens inscribitur lemma: *Recta sursum:* & Hugo Cardinal. habet: *Fumus, dum oritur, moritur.* Amor inter Sponsos maximus est, sponsam ergo fumo comparando instruit dilectus, qualis amor erga ipsam esse debeat, nempe similis fumo, ut sicut fumus à terra recta sursum ascendat; sicut fumus vix ortus terrae disparet, & emoritur, ita amor erga Deum, Sponsam animarum nostrarum, *recta sursum,* à terrenis & caducis ad caelestia & divina ascendat; amor erga

erga Deum in corde nostro ortus; continuo mundanis omnibus rebus simul emoriatur. Vocat Sponsam columbam, de qua Richardus à S. Victore lib. 4. de contempl. *Consortem amat, socium non admittit*, quasi sponsam per nomen columbæ hortetur: Consortem, dilectum suum, Deum, amet, socium; mundum & carnem non admittat. Ita concludit Idiota lib. 1. de amore divino c. 4. *Amor erga DEUM neque dividi debet, neque scindi.* Et S. Anselmus habet lib. de mensura: *Sic totum cor nostrum tuo debemus amori, ut quidquid de eo alteri damus, tibi subtrahamus.*

CONCEPTUS II.

David Pf. 77. de Deo inquit: *Ædificavit sicut unicornium sanctificium suum in terra.* Terra homo est, ædificium in hac terra, est cor hominis, in hoc ædificio in corde hominis, Deus vult habitare more unicornii: quid quæso unicornis in domicilio suo laudabile, ac Deo beneplacens, observat? dicit Incognitus: *Secundum naturales, unicornis est talis natura, quod nullum animal permittat ad suum cubile accedere.* Ut unicornis in corde hominis inhabitare vult Deus; unice inquam vult amari, nullum alium amorem, & affectum ad creaturas, penes Dei amorem admittere debemus, sed omnimodè excludere, ac repellere. Delicatus est divinus amor, consortem non admittit.

CONCEPTUS III.

Christus Joannis cap. 8. se lumen Mundi vocat: *Ego sum lux mundi.* De lumine observat S. Bernardus: *Lumen extinctum lumini lucenti, & ardenti, sine aliquo medio conjungitur.* Amanti Deo decet reciproco amore nos conjungi, est non aliter quàm lumen ardens extincto conjungitur; nempe immediatè, creatura media, omni affectu terreno, intermedio penitus excluso. *Omnis creatura vilescat, ut creator in corde dulcescat,* docet S. Augustinus tract. 2. in Joannem.

CON.

CONCEPTUS IV.

De Salvatore nostro inquit S. Lucas cap. 2. *Non erat locus in diversorio.* Hæc verba non sunt intelligenda, quod Christus locum in diversorio habere non potuisset, modo voluisset, sed noluit locari in diversorio, maluit in stabulo nasci, quam in diversorio morari. Cur Christus tantam aversionem habet diversorio, illud fugit, ac declinat? diversorium describitur Gl. Ordinaria: *Diversorium est domus inter duos muros, duas portas habens:* Diversorium duas portas, & introitus habet; diversorium & homines honestos, etiam inhonestos suscipit, ac recipit. Et ideo Deus homo, amor divinus, diversorium averfatur, ac declinat, ut exhinc discamus; corda nostra divinus amor uti non debet, ea non debere esse similia hospitio; id est, non debent pateant cuivis amori profano, non suscipiant mundi delicias, vanitates, sed unicam solum januam, amori divino patentem habeant, præter divinum amorem, alium non suscipiant. Salus est divinus amor; consortem non admittit.

CONCEPTUS V.

Joan. cap. 13. Abigit divinus Amor Judam Iscariotem. *facis, fac citius.* Cur Judam rejicit, qui dicit Matth. cap. 23. *vocare peccatores.* Causalem indicat S. Joannes: *Cum introitus in eum Sathanas.* Cor Judæ diversorio simile erat, introitus terreno affectui latè patuit. *Fur erat, & loculos habens,* qui amari vult Deus, corivalem non admittit, si clausum est cor omni inordinato, ac terreno affectui, Salvator subintrat, ac divinus deliciosè inhabitat, rejicitur verò amor divinus, a mundo, ac carni obviè pateat. Omnis creatura vilefcat, Creator in corde dulcescat.

CONCEPTUS VI.

S. Paulus hortatur 2. ad Corinth. cap. 4. *Non contemp-*

tibus nobis qua videntur, sed qua non videntur. Mira hæc S. Pauli est exhortatio: Invisibilia videamus, visibilia non videamus: contrarium in hoc naturæ cursu evenit, videmus patentia, non apparentia, ac invisibilia non videmus, quid ergò mysterii latet sub hæc paternâ S. Pauli exhortatione: visibilia non videamus, sed invisibilia? explico mysterium: Invisibilis est amor divinus, visibilis autem est omnis gustus, amor & affectus in creaturas, S. Paulus ergò hortatur, sensibiles creaturas, ac mundi vanitates, non esse affectandas, ut invisibilis dulcedo amoris divini in corde nostro perseveret. Ita concludit S. Chrysostomus hom. 52. in Acta: *Nullus quippè visibilia videns, invisibilia vidit, nullus invisibilia videns, visibilia videt.* Subtilis est divinus amor, consortem non admittit.

Hortor ergo imitari sponsam Cantic. 2. *Dilectus meus mihi, & ego illi:* Unice O homo te Deus amavit: solum ergò & unicum Deum redames. Quod ut fiat, supplico cum S. Augustino lib. medit. cap. 35. *Dulcissime ac amantissime JESU, infunde obsecro pectori meo multitudinem charitatis tuae, ut te solum in corde habeam, scribe digito tuo in pectore meo dulcem tui memoriam, nulla unquam oblivione delendam. Amen.* Epilogus.

FERIA TERTIA PENTE
COSTES.

CONCIO PRIMA.

Textus. Ego sum janua, per me si quis intraverit, pasca
inveniet. Joann. cap. 10.

Thema. S. Spiritus janua est ad gratias divinas, ad
pasca consolationum.

Exordium. **D**Um Maria Anna, Regina Hispaniarum, oriunda
Domo Austriaca, magnifico apparatu Mediolanum
gressa fuisset, à civibus Mediolanensibus honorifi-
cissime excepta est; inter cætera emblemata excu-
bat eam hortus, qui undique odoriferis floribus, suavissimis
etibus repletus, epigraphen tulit: *Aspirante Austro*: Mens em-
blematis erat, Reginam illam, ex Domo Austriaca oriunda
plurimum solatii ac felicitatis Mediolanensibus afferre. Res-
pice emblemate hoc S. Spiritus decoratur, *Aspirante Austro*
pè quos S. Spiritus, suavissimus hic Auster adspirat, ac perha-
numeros gratiarum divinarum ac virtutum flores unà simul
minare, copiosissimos donorum cælestium, ac prosperitatum
ctus adferre, suavissima consolationum pasca per gustare facit.
Huc faciunt verba suspirantis animæ Cantic. 4. *Veni Auster,
perfla hortum meum, & fluant aromata.* Adsis cum Austro
id est, S. Spiritu, & illius aspiratione per omnigena dona & gra-
tias: interpretatur Tiranus in citatum caput. Confirmo S. Spi-
ritus testimonium reddit Spiritui nostro, quod sumus filii Dei, præ-
dicat S. Paulus ad Rom. c. 8. & 2. ad Corinth. cap. 2. Ubi Spi-
ritus

*Textus Sacre
Script.*

ptura textibus: *Emittes Spiritum tuum, & creabuntur, & re-
novabis faciem terræ,* canit Regius Psalter, Pl. 103. *Ipsè Spi-
ritus testimonium reddit Spiritui nostro, quod sumus filii Dei,* præ-
dicat S. Paulus ad Rom. c. 8. & 2. ad Corinth. cap. 2. Ubi Spi-
ritus

ritus Domini, ibi libertas, Christus quoque promittit Joan. 14. Spiritus Sanctus docebit vos omnia, & suggeret vobis omnia. S. Patres confirmant: Nescit tarda molimina Spiritus Sancti SS. Patres. gratia, scribit S. Ambrosius in cap. 1. Lucae. Adveniente S. Spiritu, cor, quod prius torpuerat, ad operationem se excitat, mox sancta operationis opiniones, per proximos quosque suaviter discurrunt, ut quique audientes ad eadem se accendant, & Austro flante, id est, Spiritu Sancto se insundente, virtutum odores emittant, ut ubique S. hortus floreat, & post florem fructus redolentes & rescientes producat, scribit S. Greg. Papa in cap. 4. Canticorum. Spiritus Paracletus dat pignus salutis, robur vita, ut quod per naturam tibi impossibile est, per gratiam ejus, non solum possibile, sed etiam facile fiat, lumen scientia, ut cum omnia bene feceris, te servum inutilem putes, & quidquid boni in te inveneris, illi tribuas, à quo omne bonum est, scribit S. Bernardus in Fer. 2. Pentecostes. Perpulchrè S. Augustinus Serm. 2. in Fer. 2. Pentecostes. Quod est anima corpori hominis, hoc est Spiritus Sanctus corpori Christi, quod est Ecclesia, hoc agit Spiritus Sanctus in tota Ecclesia, quod agit anima in omnibus membris unius corporis. Et iterum hom. 9. in Pentec. Beneficia, quae Salvator noster inchoavit, peculiari virtute Spiritus Sanctus perfecit, quod ille redemit, iste sanctificavit, quod ille acquisivit, iste custodit. Consolatifsimè scribit S. Thomas à Villanova Conc. 2. in die Pentec. Adjuvat infirmitatem nostram, interpellat pro nobis, si in peccatis sumus, ipse arguit nos, si in servitute, ipse nos liberat; est Paracletus, Patronus, Doctor, Custos, Advocatus & Ductor. Imploratà S. Spiritus gratiã desuper Conceptus pandam.

CONCEPTUS I.

S. Spiritus venit super Apostolos, ac orbem terrarum, ut ventus: Factus est impetus Spiritus vehementis, Act. 2. Cur venit

(C) 2 ut ven-

ut ventus? ut blanda & subtilis aura? advertit doctissimus Nil-
 nus, cetera elementa, ut terra, aqua, ignis, posse ad unum
 specie, ac individuo, hominis dominium, spectare & pertinere
 ut dicere valeat, mea hæc est terra, mea hæc aqua, hic ventus
 ignis, aut verè nemo dicere potest, mea hæc est aura, hic ventus
 meus est; ventus, aër & aura omnibus communis est, ad
 omnem æquè spectat hominem, eumque recreat. Venit ergo
 Spiritus Sanctus super Apostolos, & in hunc mundum, ut ven-
 tus, ut suavis aër, & aura, ut noscamus, sicut aër communis
 omnibus hominibus, ita dona S. Spiritus sunt omnibus commu-
 nia, S. Spiritus suis gratiis & consolationibus; omnem se dissi-
 pantem, recreat, omnibus se infundit. Optimè Petrus Damia-
 nus Serm. de S. Spiritu: *Sicut anima est vita corporis, ita vita an-
 ima nostra S. Spiritus est.* S. Spiritus ventus est: cui quadrat le-
 ma: *Fugat & sovet.* Fugat inquam nubes nocivas iræ Dei, &
 sovet nos radiis gratiæ divini. S. Spiritus ventus est, qui debet
 ad portum æternæ felicitatis. Perpulchrè hoc expressit S. Cir-
 rillus Alexandrinus lib. 2. contra Julianum: *Vivificat omnia
 Dei Spiritus, omnia etiam illo opus habent, non aliter potuerunt
 firmè quæ sunt, in sua essentia persistere.* Conformiter S. Au-
 gustinus lib. 5. de Civit. Dei cap. 9. *Spiritus vite, qui creavit
 omnia, creatorque omnis creati Spiritus, ipse est Deus, non
 utique non creatus, in ejus voluntate summa potestas, &
 creatorum spirituum bonas voluntates adjuvat.* Figurati-
 cris Bibliis confirmemus.

CONCEPTUS II.

Genes. cap. 1. legitur; Terram omnimodè vacuam, inani-
 ac sterilem fuisse: *Terra autem erat inanis & vacua.* Factum
 est autem; *Et protulit terra herbam virentem, & facientem
 semen, juxta genus suum, licet nunquam faciens fructum.* Cap. 2.
 dem. Non amplius desolata est terra, tenebris obscura, sed lu-
 cidis radiis solis illustrata, consolatissima est, non amplius vacua
 & pauper, sed dives quadrupedibus in pratis, avibus in aëre,
 piscibus in aquis.

pisceibus in fluminibus abundat, illo nimirum felicissimo instanti, quando Spiritus Domini aquis incubuit, *Spiritus Domini ferebatur super aquas.* Terra est homo inanis & vacua, pauper & desolata terra sine Spiritus Sancti gratia, aut S. Spiritus gratia & favore dignata, dives est hæc terra, homo inquam, abundans divinis consolationibus ac donis. Audiamus S. Thomam à Villa Nova Conc. 2. de Spiritu Sancto: *Sterilis & arida, hyssidoque deserto similis est omnis anima, quam tuus Domine non rorat Spiritus, nullos virtutum germinat affectus, nullos bonorum operum producit fructus, caelestium gaudiorum fecunditate non viret. Aut anima S. Spiritus gratia dignata, non solum in futuro perfectam, sed & in presenti maximam quietem tribuit, cum mentes caelestes igne charitatis accendit,* inquit Beda Venerab. in Pentec. Et concludit S. Thomas Serm. 2. in Pentec. *Adjuvat infirmitatem nostram, interpellat pro nobis, si in peccato sumus, nos arguit; si in servitute, ipse nos liberat, est Paracletus, Patronus, Doctor, Custos, Advocatus & Ductor.*

CONCEPTUS III.

Infelix dives è rogo flammaram inclamat Abraham unicasti guttam aquæ subministret in refrigerium: *Mitte Lazarum, et intingat extremum digiti in aquam, & refrigeret linguam meam.* Lucæ 16. Exigua res est, una guttula aquæ, & hæc negatur prodigo; quid ergo per unam guttulam aquæ, pro qua Dives supplicat, intelligendum est? S. Augustinus de quæst. Evangelii. lib. 2. c. 38. per illam guttam aquæ intelligit minimam gratiam S. Spiritus, conformiter verbis S. Joannis cap. 7. *Flumina de ventre ejus bibent, hoc autem dicebat de Spiritu, quem accepturi erant credentes in eum.* Gutta aquæ minima gratiæ operatio S. Spiritus negatur Diviti, quia cum hæc guttâ gratiæ non amplius infelix, sed felicissimus, non amplius damnatus, sed beatissimus censendus fuisset. *Habet digitus hac caelesti aqua intinctus vim ad consolandum maximam, siquidem una & minima S. Spiritus gratia,*

(C) 3

gratia,

gratia, ad thesaurum divinae bonitatis & gratiarum factis janua apertas, & undique patentes. Concludit Baradius Tom. 4. lib. 4.

CONCEPTUS IV.

Ad Dei misericordias obtinendas, & gratias impetrandas, statuit Altissimus occidi vitulum, qui nunc ex occisi vituli ferre ne, digito mediatore, aspersus fuerit, hic certus fuit de misericordia, de Dei gratia. *Sumetque Sacerdos de sanguine ejus de suo &c. rogabitque pro eo, & pro peccatis ejus, & dimittentur ei.* Hic vitulus occisus est Christus JESUS, digitus magni Sacerdotis & Altissimi, est Spiritus Sanctus: *Digitus paterna dextera;* nunc hic digitus tangit, suam gratiam beat ac felicitatem, sanguine Christi pariter aspergit, sicque gratias divinis, ac donis coelestibus participem reddit, digitus dicitur: Spiritus Sanctus paterna dextera, cur digitus? ideo utique, uti manus digitis adaptatis largitur distribuit dona, ita Deus medio Sancto Spiritu, quasi digitus, gratiarum suarum ad nos mortales extendit, gratias donat ac distribuit. Ergo ostium & janua est S. Spiritus donorum ac gratiarum coelestium.

CONCEPTUS V.

Tandem Judæis Arca Domini, quam infelici praelio perierunt, à Philistæis reddita est: *Et plaustrum venit in agrum Bethsamita, & stetit ibi.* 1. Regum cap. 6. Arca Domini sumum donum, compendium gratiarum erat, Arca Domini ergo iterum felicitati Judæi, pariter donis ac gratiis distributis sunt. Quis nunc dicet, quo tempore, quo mediatore, quo Domini Judæis reddita est? Tempus assignat sacer textus: *Bethsamita metebant triticum in valle,* messis tempus in istis talibus partibus est ad finem Maji, vel initium Junii, in quo tempore Festum Pentecostes, Festum S. Spiritus incidit, ac ab Ecclesia celebratur. Ergo tempore Pentecostes, diebus S. Spiritus reddita est Arca Domini Judæis, *sub Festum Pentecostes.* 7. mensis *Et sunt Menses,* inquit doctissimus Sancius, ut noscamus S. Spiritum, restitutionem Arcæ procurasse; S. Spiritus mediatore ostium est, ac janua, per quam largissimæ Dei gratiæ nobis utique proveniunt. Confirmat hoc S. Paulus ad Rom. cap. 8. Spiritus

adjuvat infirmitatem nostram; nam quid oremus sicut oportet nescimus, sed ipse Spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus. Ad quæ verba S. Anselmus: *Adjuvator Spiritus Sancti sic expressum est.* Verissimè S. Thomas à Villa Nova Conc. 2. in die Pentecostes: *Adjuvat infirmitatem nostram; interpellat pro nobis, si in peccato sumus, ipse nos arguit: si in servitute, ipse nos liberat, est Paracletus, Patronus, Doctor, Custos, Advocatus, Ductor.*

CONCEPTUS VI.

Fatigatus Iesus federat super fontem, Joan. c. 4. Ad fontem solatium, refrigerium quærit; quis hic fons, quæ illa est aqua? Aquam, quam Christus affectavit, non fuisse materialem aquam, sed S. Spiritus gratiam, contextus indicat: *Si scires donum Dei, & quis est, qui dicit tibi, da mihi bibere, tu forsitan petiisses ab eo, & dedisset tibi aquam vivam &c.* Qui biberit ex hac aqua, quam ego dabo ei, non sitiet in æternum; aqua, quam ego dabo, fiet in eo fons aquæ salientis in vitam æternam. Sicut nunc aqua, quam Christus affectavit, non fuit materialis, sed spiritualis, ita quoque fons ille, ad quem quieverat Christus, scaturiginem refrigerii, & auxilii cœlestis, S. Spiritus gratias signabat. Fessus ergo Iesus ad fontem sedet; docens: ut fatigati, lassati variis tribulationibus, ad aquam vivam, ad fontem gratiarum, S. inquam Spiritum confugiamus, hinc fluit stabile solatium, certum adjuvatorum, firmissimum refrigerium. S. Paulus subscribit ad Galatas cap. 5. *Fructus autem Spiritus est charitas, gaudium, pax, patientia.* Optimè S. Leo Papa Serm. 1. Pentec. *Ab hoc imbres charismatum, flumina benedictionum.*

Cum Sponsa ergò Cantic. c. 4. S. Spiritum invocemus: *Ve. Epilogus, ni Auster, perfla hortum, & fluent aromata; gratiarum inquam, ac donorum Altissimi.*
Amen.

FERI/

FERIA TERTIA PENTI
COSTES.

CONCIO SECUNDA.

Textus. *Veni ut vitam habeant, & abundantius habeant.*
Joan. 10.

Thema. *Castis se communicat S. Spiritus.*

Exordium. **D**E columbis tradit Columella lib. 2. cap. 8. mundicium in locis inhabitare: Verba Columellæ sic sunt: *Totus autem locus, & ipsa columbarum sella pedibus habent, albo tectorio, quoniam eo colore præcipue delectatur hoc genus avium.* Et paulò inferius: *Quanto autem subinde converri & emundari debet, nam quanto cultior, tanto letior avis conspicitur.* Unde Academicus columbam pingit versus dealbatam turrim volantem: cum inscribitur: *Ad Candida properat: S. Spiritus columbæ specie generatim hoc lemmate representatur, quippè qui in candidum, mundicium castum hominis cor avidissimè illabitur; inscriptio sit: Candida properat corda.* Scripturæ textibus stabilio: *Qui mundiciam cordis mundiciam, habebit amicum Regem.* Proverb. cap. 20. *Matth. 5. ait Christus: Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt.* Et cap. 22. *Qui neque nubunt, neque nubentur erunt sicut Angeli Dei in cælo.* Patres audiamus: *Mundiciam Domino mundissima debetur habitatio, inquit S. Augustinus lib. medit. c. 35. Nihilò Deus, Sponsus cælestis, S. Spiritus mundiciam delectatur cordis mundicie, scribit Soto Major in cap. 2. Cantus Anima quanto mundior corde est, tanto capacior Christi docet S. Paulinus Epistola 35. Similitè line exponit Theophrastus in cap. 5. Matth. Sicut speculum si fuerit mundum, et*

imagines, illa anima pura faciem Dei. Hinc S. Leo S. Spiritum s. Leo. intitulat Serm. 1. de Pentec. *Signaculum Castitatis.* Perpulchra sunt verba Tertulliani de cultu foemin. cap. 1. *Cum omnes finus Tertullianus, templum Dei, illato in nos & consecrato Spiritu Sancto, ejus templi aditus & antistes est, pudicitia.* Unde S. Agatha ad S. Luciam s. Agatha. inquit: *Fecundum Deo in tua virginitate habitaculum praeparasti.* Et S. Lucia affirmat: *Castè viventes, templum sunt Spiritus Sancti. Gloriosum & insignem inter ceteras virtutes, castitas & mundicia locum tenet, quia ipsa sola est, qua mundas mentes hominum, praestat videre DEUM,* praedicat S. Augustinus in 25. post Trinitatem. Finio cum S. Isidoro lib. 2. Syn. cap. 1. s. *Isidorus, Continentia hominem Deo proximum facit, & ubi ista manet, Deus manet.* S. Spiritus gratia Conceptus dabo.

CONCEPTUS I.

In forma ignis se super Apostolos praesentavit S. Spiritus ac instar venti, super eos venit, ut patet Actorum cap. 2. *Factus est repente de caelo sonus tanquam advenientis Spiritus vehementis, & replevit totam domum, ubi erant sedentes: & apparuerunt illis dispersa lingua tanquam ignis, seditque supra singulos eorum.* Cur in forma ignis, & instar venti S. Spiritus super Apostolos venerit, dicam causalem: Ignis & ventus mundiciam & puritatem anhelant: sic ignis purificat aurum; ventus aërem purum, mundumque reddit. Venit ergo S. Spiritus in forma ignis & venti ad indicandum: puritatem & mundiciam se desiderare, in puris ac castis mentibus residere, ac mansionem facere. Ludovicus Sotomajor hujus Conceptus in cap. 2. Actorum inventor est: *Nihilo enim Deus Sponsus caelestis magis delectatur, quam cordis mundicie.*

CONCEPTUS II.

S. Spiritum non immerito unioni seu gemmae preciosae comparavero: Unioni; quoniam unus est cum Patre & Filio; Unioni;
 Pars II. (D) quia

quia S. Spiritus unit corda nostra in charitate cum Deo & primo. Unioni, seu gemmæ Academicæ subternit aurum purissimum, cum Lemmate: *Purissimum sit hujus habitaculum.* Tendunt quoque Naturalistæ gemmæ qualitatem probari plumbi genuina quæ est, plumbi nigredine non maculatur, sed candore illaeso albedinem servat, Academicus adnectit subscriptionem: *Non inficitur:* Unio seu gemma preciosa ergo est Spiritus S. cuius mens, & cor fuerit, purum ac mundum, ab omni seculo immundicie, aptum sit ejus habitaculum; albedinem diligens, castos eligit in domicilium: ita concludit Sapientissimus lib. Sapientia cap. 1. *Spiritus enim Sanctus disciplina effugiet istum, & auferret se à cogitationibus, quæ sunt sine intellectu.*

CONCEPTUS III.

S. Spiritus Sapientia est, ac lumen cordium: dicit non solum de hac Sapientia Prov. c. 9. *Sapientia edificavit sibi domum;* quæ est illa domus, ac dignum habitaculum S. Spiritus. Sunt, qui S. Ecclesiam hanc domum dicant, S. Bonaventura Speculo cap. 6 Domum & habitaculum S. Spiritus, B. V. Maria esse adstruxit: *S. Spiritus Mariam per Domum convenienter signavit, quia sibi Sapientia increata, cum 7. columnis, seu donorum Spiritus Sancti excellentissime edificavit.* Veritas citati Patris. Lubens has opiniones suscipio: concedo, Ecclesiam per domum Spiritus Sancti posse intelligi, concedo & B. V. Mariam domum esse S. Spiritus, ast, quid de Virgine Maria dicat lectus in Cant. c. 4. audiamus: *Tota pulchra es amica mea, & macula non est in te.* Divini oraculo Maria Virgo castissima pronuntiatur, Lucae cap. 1. *Missus est Angelus Gabriel ad Virginem desponsatam Joseph: & nomen Virginis Maria.* Ipsa etiam conceptio de falsa est: *Virum non cognosco.* Ecclesiam domum S. Spiritus S. Paulus ad Ephes. c. 5. deprædicat: *Non habentem maculam aut rugam, aut aliquid hujusmodi, sed ut sit sancta, & immaculata.* Domus, & habitaculum S. Spiritus est uterus B. V. Mariae, sed immaculatus, castissimus. Domus & palatium S. Spiritus est S. Mater Ecclesia, sed sine ruga, sine macula, unde dicitur

casta, ac pura, solum inhabitare Spiritum Sanctum, castæ, ac puræ, virginæque mentes, ac corda, accepta sunt S. Spiritûs habitacula.

CONCEPTUS IV.

Ab exordio mundi, jam *Spiritus Domini ferebatur super aquas*, Genes. cap. 1. Aderat lucidissimus sol, luna & stellæ, cur his non innitur? cur aquas præ Sole eligit, ac diligit? penes observare libeat, quid S. Marcus cap. 1. de Servatore nostro scribat: *Vidit caelos apertos, & Spiritum Sanctum tanquam columbam descendantem, & manentem in ipso, & vox facta est de caelis, tu es Filius meus dilectus, in te complacui.* Quid quæso movit Spiritum Sanctum, quod super Christum descenderit, & in Christo mansionem acceperit? motivum ex textu antecedente desumo: *Baptizatus est à Joanne in Jordane.* Baptizare: idem sonat, ac mundare, abluere, purificare. Christus baptizatus à Joanne in Jordane, hominem castum, mundum, purum designat, vix baptizatus est à Joanne Christus; & vidit caelos apertos, & Spiritum Sanctum tanquam columbam descendantem & manentem in ipso: discamus: castos, mundos, inhabitat S. Spiritus; casti, mundi sunt S. Spiritûs permanens, ac stabile domicilium. Hinc ab exordio mundi aquis incubuit: S. Spiritus, *Spiritus Domini ferebatur super aquas*, super aquas, quarum natura est limpitudo, albedo, ac claritas, quarum qualitas est mundare, purificare. Iterum argumentum: castis, puris, & albis virginitate, claris ac candidis castitate, innitur S. Spiritus.

CONCEPTUS V.

Columbam Noëticam S. Spiritûs symbolum esse extra dubium est, hinc & in columbæ forma apparuit sapius. De columba Noëtica nunc legitur Genes. cap. 8. eam nonnisi in loco ab omni spurcitia mundo, ac puro, in Arca inquam, ad quam aquæ diluvii non pertingebant, resedisse: ita S. textus: *Cum non invenisset, ubi requiesceret pes ejus, reversus est ad eum in Arcam.*

(D) 2

Doctrina

Doctrina sit: S. Spiritum non nisi castas inhabitare mentes, castis
cordibus insidere, repeto symbolum initio thematis citatum. *Castitas
candida properat: nervosè in hunc finem S. Augustinus lib. de
ditar. cap. 35. Mundissimo Domino mundissima debetur habitatio.*
Noverat hoc devotissimus David.

CONCEPTUS VI.

Precatur zelosissimus Psalter Pf. 18. *Quis dabit mihi pennas
sicut columbae?* Et Psalmo 50. suspirat: *Cor mundum creas tu Deus:*
faxit Deus, detur Davidi cor mundum, mentis castitas, puritas;
dentur David pennae columbae, quid inde emolumentum hauriet?
indubiè inhabitatorem cordis, & viscerum suorum S. Spiritum
futurum sibi compromittit: *Spiritum rectum innotuit in
visceribus meis.* Appositè hic Sanctus Bernardus Serm. 4. de
hoc Festo: *Scias vas tuum possidere in sanctificatione, & non in
passione desiderii, S. Spiritum accepisti.* Qui dabit mihi pennas
sicut columbae, & requiescam; columbae alas, & requiescentias
gitationes sanctas, puras, mundas, caelestia, meditantes si
habuerit, de incola cordis S. Spiritu quasi certus sit: requiescentiam
Deum videbit, divinis gratiis perfruetur. Sic subscribetur
Evangelista Matthæo cap. 5. *Beati mundo corde, quoniam
Deum videbunt.*

Epilogus.

Hortor ergò cum S. Augustino Serm. 185. *Anniversarium
diem celebramus de adventu Spiritus Sancti, sed nos ita agamus
ut quotidie eum ad nos castis operibus, & castis
pectoribus invitemus. Amen.*

FERIA TERTIA PENTE-
COSTES.

CONCIO TERTIA.

Pascua invenient. Joann. cap. 10.

Textus.

Verbum Dei cibus est animæ, quo anima
Virtutibus proficit. Thema.

Virtutibus, ac donis Spiritus Sancti repletissimum in- Exordium.
venio fuisse S. Joannem Baptistam: summæ austerita-
tis, & mortificationis; *zona pellicea circa lumbos*
ejus, locustas, & mel silvestre edebat. Matth. cap. 3.
Summæ humilitatis: *Non sum dignus procumbens solvere corri-*
giam calceamentorum ejus. Summi zelus: qui constanter, etiam
cum vitæ periculo repetebat: *Non licet tibi habere uxorem fra-*
tris tui. Marc. cap. 6. Summæ fidei, & constantiæ in adversis,
qui etiam in vinculis mansit, *Joannes in eodem.* Unde tantæ
virtutum divitiæ, ac copiosi donorum S. Spiritus thesauri? dicat
originem S. Lucas cap. 3. *Factum est Verbum Domini super*
Joannem Zacharia filium: Verbum DEI ergo pascua, & cibus
sunt animæ, gratiarum, ac donorum Spiritus Sancti. Audiamus
desuper sacram Scripturam. *Beatus, quem tu erudieris Domine,* Textus Sacra
& de lege tua docueris eum, canit David Psalmo 93. & Psal. 118. Script.
Declaratio sermonum tuorum illuminat, & intellectum dat par-
vulis; & iterum Ps. 185. Lucerna pedibus meis verbum tuum, &
lumen semitis meis. *Verba, quæ ego locutus sum vobis, Spiritus*
& vita sunt, inquit Christus Joannis cap. 6. *Fructus pascunt*
homines, sed sermo tuus hos, qui in te crediderunt, conservat:
prædicat Salom. Sapientiæ 16. Et Isaias habet cap. 55. *Sicut de-*
scendit imber, & nix de caelo, & illuc non revertitur, sed in-
briat

(D) 3

briat

- briat terram, & infundit eam, & germinare eam facit, & semen ferenti, & panem comedenti, sic erit verbum meum, egreditur de ore meo, non revertetur ad me vacuum. Ubi hortatur S. Jacobus cap. 1. *Suscipite insitum verbum, quod test saluare animas vestras.* Et Christus ait Joan. 10. *Quos uocem meam audiunt, & ego uitam aeternam do eis, & non peribunt in aeternum.* Audiamus & Patres: Innumeras uarias facit verbum Dei in anima, nam franat eam à peccatis, reuocat, illuminat, inflammat, mundat, pascit, confirmat, sanat, cunctas, emollit, & totius boni capacem facit, etenim uerbum est frantum, uita, lux, ignis, cibus, medicina, uirtus & paratio cordium. Ita S. Thomas à Villanov. Serm. in Sexagesimo. *Uerbum est consilium, ubi bonum est uerbum Dei, misit Dominus uerbum suum, ut sanaret hominem, non ut perderet, hoc uerbum medicina est, docet S. Ambrosius in Ps. 45. Uerbum Dei, pascha uite, refectio anime, dulcedinis pocula, dilectorum consolatio, letificantia corda, chariora diligentibus Christum super aurum, lapidem preciosum multum, & dulciora super mel & fructum. Verba sunt S. Bernardi Serm. 10. in Cœna Domini. Sicut uerbum Dei pascitur cibo, sic reficitur anima uerbo Dei, scribit S. Augustinus Serm. 16. de temp. Sicut uerbum Dei aeternum est in celo, ita uerbum Dei est pabulum sanctorum in terra. Bellovacensis lib. 3. spec. part. 1. dist. 10. S. Bernardi. *Solis natura est eis, qui in hoc mundo sunt, ordinante Deo uerbaliter dare uitam, illam conservare, in super augmentare, etiam uerbum Dei in anima hac tria specialiter operatur.* Ita Bernardinus Serm. 9. in Dom. 1. Quadrages. *Concludo cum Chrysostomo hom. 32. Sicut corporalis cibi appetitus iustitiam est bona ualeitudinis, ita desiderium spiritualis doctrine, mansuetissimum argumentum est, anima bene habentis.* Divina gratia invocata Conceptus pandam.*

CONCEPTUS I.

Exodi 32. Moyses verbum Dei comparat rori: *Fluat ut ros* Confirmati
eloquium tuum. Rori campos fecundanti subscribit Academicus
 Lemma: *Inde salus & precium.* Salus, cum languidæ segetes
 rore salvifico erectæ salvantur, quot roris guttis, tot preciosis
 gemmis divites crescunt, & maturescunt: Rori ergo comparatur
 verbum Dei, quia verbo Dei animæ hominum salvantur, virtuti-
 bus exornantur, donis ac gratiis S. Spiritûs ditantur: tam ex lege
 veteri, quam nova proba patet: Divina bonitas salutem homi-
 num ordinavit, quis dicet quo medio? medio verbi Dei: *Suscitabo*
super vos verbum meum bonum, ut reducam vos ad locum
istum. Jerem. 29. *Et erit in novissimis diebus preparatus mons*
domus Domini in vertice montium, & elevabitur super omnes
colles, & fluent ad eum omnes gentes, & ibunt populi multi &
dicent: Venite ascendamus ad montem Domini, & ad domum
Dei Jacob, prophetat Hæias cap. 2. Et quomodo fient hæc omnia?
 medium subnectit: & est verbum Dei: *Docebit nos vias suas, &*
ambulabimus in semitis ejus, quia de Sion exhibit lex, & verbum
de Jerusalem. In nova lege ad salutem præmittitur præcursor S.
 Joannes Bapr. Lucæ cap. 3. *Prædicans baptismum pœnitentiæ: &*
egrediebatur ad eum omnis Judææ Regio. Advenit ipse Salvator
 quærere, quod perierat, & incipit à verbo Dei. *Cæpit Jesus in*
Synagoga docere. Marci c. 6. Ante gloriosam suam ascensionem,
 & Apollolis imperat in mundum universum se dividant, eumque
 ad salutem reducant medio verbi Dei: *Ite in mundum univer-*
sum, & docete omnes gentes. Matth. 28. Verbum Dei ergo pascua
 dico, per quæ anima proficit, in virtutibus ditescit, ac donis S.
 Spiritûs.

CONCEPTUS II.

Exodi cap. 28. ordinavit Deus, ut summus Sacerdos ad oram
 vestimenti sacri mala punica, & tintinabula affixa haberet

Deor.

Deorsum verò ad pedes ejusdem tunicae per circuitum, quasi mala punica facies &c. mixtis in medio tintinnabulis. Quid mirum si hic latet, quod mala punica cum tintinnabulis ad ornamentum sacri Deus immixta, & adjuncta ordinaverit? mystice ex qualitatibus mali punici, & signo tintinnabuli eruat. Mala punicum, durissimam & amarissimam habet corticem, intus vero fovet succum suavissimum, ac pretiosissimum; symbolum proferens virtutum, ut castitatis, humilitatis, devotionis, patientiae &c. castè vivere, humiliter de se sentire, abstinenter in purificatione corpus suum affligere, ac poenitere, an non dura amara cortex est, at intus fructus fovet dulcissimos ac pretiosissimos; videamus precium, gustemus suavitatem: castis precibus suscipitur fructus visionis beatificae: *Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt*, Matth. 5. Humiles expectat gloria, & exaltatio. *Qui se humiliat exaltabitur.* Lucae 18. Poenitentia se mortificantes numerabuntur inter Dei filios, & haec dicitur Paulo ad Hebraeos 11. *Angustiari & afflicti &c. accipiunt promissionem.* Tintinnabulum, seu campana signum est, seu monitio, adhortatio ad bonum opus, ut, ad orandum, ad docendum; figura verbi divini, concionis, exhortationis; tintinnabula, seu campanulas, Deus ordinavit in veste sacerdotali patere debere mala punica; indicans, & edocens; tintinnabulum, verbum Dei, pias conciones, lectiones, meditationes, quibus ad mala punica, ad virtutum gradus pervenitur, & delectationis fructus donorum, ac gratiarum S. Spiritus, degustantur. Videatur ulterius Exodi 37.

CONCEPTUS III.

Citato libro praecepit Omnipotens, Arca foederis, seu propitiatorium, à Cherubinis custodiatur, tegatur, circumdecorari, & ornari. *Duos etiam Cherubin ex auro ductili, quos posuit in utràque parte Propitiatorii, Cherub unum in summitate unius partis, & Cherub alterum in summitate partis alterius, dantes Cherubin in singulis summitatibus Propitiatorii, extendentes alas, & tegentes Propitiatorium.* Cur arcam Dei, ac Propitiatorium re-

à Cherubinis, & non etiam Seraphinis Angelis, observari, ac custodiri Deus præcepit? notare libeat; Cherub, hoc nomen, idem significare, quam *scientiam Dei*, inquit S. Gregorius. Verbum Dei, lex, ac præcepta divina, anima, ac Spiritus sunt arca, & propitiatorium, à Cherubinis, id est, scientia Dei, Verbo Dei, ordinavit Altissimus, Arca, & Propitiatorium custodiatur, tegatur, adornetur, indicans: Animam ac spiritum hominis; quam optimè, à malis, ac peccatis custodiri, per Verbum Dei; per scientiam legis, ac præceptorum divinorum, pulcherrimis virtutibus adornari, preciosissimis donis S. Spiritus ditari.

CONCEPTUS IV.

Jobo, inquit facer textus lib. Job. cap. 42. post ruinam, fratres ac sorores condolentes, tulisse munera: Ovem, & inaurem: *Et dederunt ei unusquisque ovem unam, & inaurem auream unam.* Quid mysterii latet, quòd ovem cum inaure obtulerint? Ovis est symbolum hominis prædestinati, ac virtutibus ornati, & ditati donis ac gratiis S. Spiritus: *Statuet oves à dextris.* Matth. 24. Inauris, auriculæ est ornamentum, mysticeque denotat facilitatem, optimamque dispositionem, ad audiendum; Ovi ergo fratres Job, adjungunt inaurem auream, ad denotandum: Audiendo ferventer Verbum Dei, fieri hominem Ovem Christi; ornatum virtutibus, dotatum donis S. Spiritus, ac ad gloriam prædestinatum. Sic concludit Didacus Stella in cap. 11. Lucæ: *Habent divina verba, nescio quid divini, & paterni amoris, quod audientes filii Dei, qui ad æternam beatitudinem destinati sunt, in ipsis agnoscuntur, gaudent, & exultant.*

CONCEPTUS V.

S. Paulus à charissimis suis Vale accipiens, sic finit Sermone Act. 20. *Et nunc commendo vos Deo, & verbo gratiæ ipsius:* suffecisset dixisse, *commendo vos Deo:* quid significat ergò hæc additio: *Et verbo gratiæ ipsius:* quid est intelligendum per illud verbum gratiæ? S. Cajetanus super citatum caput 2. Actorum

Pars II.

(E)

textum:

textum: *Verbo gratia ipsius*, sic explicat: *Sermoni Dei ad vobis gratia, quâ salvi sumus.* Commendat igitur nos Apollonius Deo, cupit nos virtutibus repleti, donis, ac gratiis Spiritus Sancti ditari: ad hæc medium præscribit, nempe Verbum Dei. Mirum si diligenter, avidè, attentè, audiverimus Verbum Dei, illudque corde retinuerimus, fiemus commendati Dei, grati cepti, virtutibus ornati, donis S. Spiritus divites, electi, ac destinati. Mellifluè S. Bernardus Serm. 1. in Sept. Data *signa quadam & indicia salutis, interea que fiduciam præbent & materiam spei, unum illud maximum est, Verba DEI audire.*

CONCEPTUS VI.

Æterna ac infallibilis Veritas Joan. c. 5. inquit: *Amen dico vobis, qui Verbum meum audit, habet vitam æternam.* S. Bonaventura hic miratur modum dictionis: *Qui audit Verbum meum, habet vitam æternam;* aptius dixisset: *habet vitam æternam.* Ast de præsentis loquitur, jam habet vitam æternam, qui Verbum Dei audit: & quomodo in præsentis, jam æturaliter vitam æternam habet, qui audit Verbum Dei? respondet S. Bonav. *Qui Verbum Dei audiunt, in præsentis recipiunt gratia:* gratiæ inquam donorum Spiritus S. mediante gratia donis jam prægustant dulcedinem, ac suavitatem vitam æternam. *Quia ex auditu Verbi Dei,* inquit S. Thomas Aquinas Serm. 2. in Pass. *vitatur omne malum, secundo acquiritur omne bonum.* Verbum Dei pascua ergo merito dico, in quibus saginatur vitam gratiis Spiritus Sancti.

Epilogus.

Hortor ergo cum S. Paulo ad Philipp. 2. *Vestram salutem operamini, Deus est enim, qui operatur in vobis, & velle & efficere, pro bona voluntate.* Medium adnectit: *Verbum Dei continentes,* id est: Verbum Dei, Sermones, ac Conciones zelosè audientes, hæc vitam æternam conciliant. Amen.

SS(O)SS

Pro Festo S. Trinitatis

Legat benevolus Lector Dominicale meum super hoc Festum.

- Concio 1. Ab hoc Trino, sanctissima inquam Trinitate, provenit, omni creaturæ, omne bonum.
- Concio 2. Præsentia Dei quam sit proficua, felix ille, cum quo Deus est.
- Concio 3. Sanctissimæ Trinitatis mysterium probatur, hoc mysterium devotè venerari, summi esse meriti deducitur.

Pro Festo Corporis Christi

Legat Dominicam secundam Pentecostes.

- Concio 1. Ab omni homine, venerabile Sacramentum, omni possibili honore, venerandum est.
- Concio 2. Venerabile Sacramentum devotè colentibus, fit omne genus gratiarū.
- Concio 3. Qui venerabile Sacramentum irreverenter vel tractant, vel sumunt, gravissimè punientur.

Legat etiam benevolus Lector in Dominicali meo super Dominicam quartam Quadragesimæ, & inveniet Themata sequentia:

- Concio 1. Panis Evcharisticus, omnia mirabilia, & desiderabilia in se continet.
- Concio 2. Per mare Pœnitentiæ quisque se præparet, qui panem Evcharisticum, cum fructu sumere intendit.

(E) 2

IN FESTO

IN FESTO S. JOANNIS
BAPTISTÆ.

CONCIO PRIMA.

Textus. Vocabant eum nomine Patris sui Zachariam, & respondens Mater ejus dixit: nequaquam, sed vocabitur Joannes. *Lucæ 1.*

Thema. Tenera ætas, ac juventus, optimè instituta est, hæc enim facile curatur, difficiliter ætas adulta.

Exordium. Viator in via conspicit teneram arbuttam, cujus in cortici insculptâ legerat verba S. Thomæ, alicuius divini plena, Joan. 20. *Dominus meus, & Deus meus.* Quibus litteratus Viator symboli loco subterfugit *Crescent, dum crescit.* Crescent inquam hæc litteræ, dum crescit arbor, inveterascent unâ cum arbore annosâ. Indicare voluit, cum tenera juventute, eidem insculptos, ac insitos veros, & dotes crescere, augmentari, perennare: uti Laërtius caeteris

*gigni pariter cum corpore, & una
Crescere sentimus, pariterque senescere mentem.*

Teste Poëta altero:

*Quo semel est imbuta recens, servabit odorem
Testa diu.*

Hoc indicavit Sapientissimus Prov. cap. 22. *Adolescens iuxta viam suam, etiam cum senuerit, non recedet ab eâ.*

Patres. super elegantissimè Patres, ac præcipui Scriptores: *Ut aqua in
S. Hieronym. areola sequitur digitum præcedentem, ita ætas mollis & tenera
mutat*

in utramque partem flexibilis est, & quocumq; traxeris, trahitur, scribit S. Hieronymus ep. ad Gaudentiū. Audiatur Seneca epist. 116. Nulli non initium est verecundum, & exorabile, sed ob hoc latius funditur, non obtinebis ut desinat, si incipere permiseris: imbecillis est primò omnis affectus, deinde ipse se concitat, & vires, dum procedit, parat; excluditur facilius, quàm expellitur. Dissertè Philo Hebræus lib. de Decalogo: More serpiginosè ulceris, quod in sectionibus, cauteriisq; reprimatur, totum circumquaque corpus occupat, nec ullam partem intactam præterit, ad eundem modum, nisi ratio philosophica, seu bonus medicus cohibeat se diffundentem concupiscentiam, totam vitam perturbabit necessariò, cuncta enim sine exceptione subjiciuntur huic vitæ; sed nunquam magis insanit, quàm dum nacta est licentiam. Discant ergo statim pueri manus à furivis lucris abstinere, minimis etiam: quia diuturna consuetudo, potentior quàm natura fit, & ni malum nascens inhibeas, crescit in immensam magnitudinem. Optimè Cassiod. 5. Vari. 38. Quæ nunc virgulta sunt; erunt, si negligentur, & robora, ista enim, quæ modò facili avulsione diruuntur, postea vix securibus icta succumbunt, atq; idè sociata debet properatione contendere, ut præsentî diligentia, futuri laboris evadatis incommoda. Dei gratiâ delupei Conceptus dabo.

CONCEPTUS I.

Strenuus Dux Gedeon, dum cum Amorrhæis conflictum intraret, Deo dante triumphus ex parte Israëlîs stare incipit, hic ut amplior, ac diuturnior sit, cum jam Sol ad occasum tenderet, Numini supplicat: *Sol contra Gabaon ne movearis, & Luna contra Vallem Ajalon.* Josue cap. 10. Et ecce miraculum! *Steteruntque Sol & Luna, donec ulcisceretur se gens de inimicis suis.* Et rursum ait Scriptura: *Stetit itaque Sol in media cæli, & non festinavit occumbere spacio unius diei &c. non fuit ante & post*

(E) 3

iam

tam longa dies. Magnum hic latet mysterium, quod stetit Solem ad preces Josue Scriptura enarret; Lunam verò stetit semel tantum, & absque encomio insinuet, cum tamen ad utrumque luminare supplices à Josue lata sint, utrumque luminare petias Josue præstiterint; quid mysterii latet, quòd Scriptura tam accuratè, Solem ad preces Josue, stetit, bis, & iteratò, petitis vicibus, narret? Lunam verò stetit, obiter tantum insinuet? capite mysterium: Dum Josue Deo supplicat, ut sistant cursum suum; tunc Sol ad occasum tendebat, adultus & senex, resplendebat; Luna verò tunc nova, vel in primo quadrante, exiguis cornibus apparere, incipiebat: ita Lyrans de luminaribus: *Erant in tali dispositione, quod uterque appareret super terram.* Incipientem, novam Lunam, stetit; semel tantum sacer textus refert, quasi minus operosum; ast adultum, declinantem Solem, stetit, bis, & iteratò repetit, ut rem operosissimam; Luna incipiens, ac nova figura sit teneræ juventutis Sol inveteratus, adultæ ætatis; flectere, corrigere, ad nutum habere, ad optimam frugem perducere teneram juventutem non adeò operosum est, cæra hæc similis est, levi modo forma bonam suscipit; virgulæ est similis, in rectitudinem facile flectitur & erigitur. Ast adultum jam, ab usitato cursu detinere, flectere, miraculum est; factum, bino eloquio deprædicandum.

CONCEPTUS II.

Narrat Salomon Prov. cap. 9. *Sapientia immolavit victimas suas*: Tertullianus adversus Gnosticos cap. 7. legit: *Sapientia jugularit filios suos.* Libeat nunc legere cap. 22. Genes. Hic pater Abraham vadit immolare, jugulare filium suum Isaac in victimam: *Extenditque manum, & arripuit gladium, ut immolaret filium suum.* Sapientia non legitur victimis suis violentè manus injecisse; ligasse, aut vinculasse, sine vinculis, liberrimè victimas suas ad aras deduxit, econtra Abraham victimam suam ligasse, vinculasse, coercuisse, describitur. *Cùm alligasset Isaac filium suum, posuit eum super struem lignorum.* Quid arcani latet quòd Sapientia victimas suas ligare, vinculare, necesse non habuerit.

buerit, Abraham verò victimam suam, filium Isaac, vinculare, pedes, manusque ejus ligare, stringere, compulsus sit? arcanum latens est: Victimam Sapientiæ, tenera erat prolium, filiorum, filiarumque ætas, ac infantia; ita textus: *Immolavit victimas suas, misit ancillas suas, ut vocarent ad arcem, & ad mania civitatis, si quis est parvulus.* Infantiam, teneram ætatem, non ligavit Sapiencia, ad indicandum; hanc facile deduci ad cultum divinum, ad optima quæque; hanc levi negotio flecti posse, ne recalcitret. Ast victima Abrahamæ, non fuit filius infans, aut puer parvulus, Isaac jam maturus, oneri ferendo fortis, adultus erat, patet ex textu: *Tulit quoque ligna holocausti, & imposuit super Isaac filium suum;* maturo, adulto, opus habuit Abraham ligare manus, vinculare pedes, causam addit Zeno Serm. 1. de Abraham: *Ne in exitu mortis, victima calcitraret, hoc est; ne adulto jam, jugum abjiceret; fieri victima recusaret, DEI servitium, & obsequium protervus fugeret, & contemneret.* Tam difficile est, bonitatem, pietatem, zelum, ac virtutem, in adulto jam querere, aut sperare, quas puer, aut infans non asuevit, imbibit.

CONCEPTUS III.

Scribit Ezechiel cap. 17. *Aquila grandis magnarum alarum longo membrorum ductu, plena plumis, & varietates venit ad Libanum, & tulit medullam cedri, summitatem frondium avulsit.* Certè, summitatem frondis alicujus avellere, decerpere, grandi Aquila opus non erat, cum legamus imbellem columbulam, Genes. cap. 8. frondem olivæ, debili suo rostriolo, avulsi se, ac in Arcam transportasse. *Illa venit ad eum, ad vesperam portans ramum olivæ virentibus foliis in ore suo.* Quomodo frondem olivæ, debilis columba tam facile potuit avellere, ex opposito verò, ad Cedri frondes avellendas, grandis corpore, fortissima viribus, acutissima rostro, & unguibus Aquila, adhiberi debuit? Advertere libeat; ramum olivæ, quem decerpit columba, fuisse tenellum, recentem, germen solum aliquot dierum, post diminutas aquas diluvii protrusum, ita hunc olivæ ramum nominat S. Cajetanus in Genes. *Ad accipiendum hunc ramusculum*
venit

tenellum. Ast ramus Cedri, ut ipsa Cedrus, annosus, perverus erat. Ad tenellum, recentem olivæ ramusculum flectendum, percipiendum, transportandum, molle columbæ rostrum sufficiens ad annosam verò Cedri frondem flectendam, avellendam, transportandam, fortis exigebatur virium Aquila, rostrum, & unguis acutissima, quasi arma, & instrumenta validissima, requirebantur. Non erravero, si tenellum olivæ ramum, recenti juventuti, contra annosæ Cedri frondes, adultæ jam ætati comparavero; recentem, & teneram juventutem, ad optimos mores flectere, dirigere in sanctitatis optimorum morum formas deducere, columbina efficit ingenium, simplex, ac suavis magistri modus: ast annosæ libertatis egredientem, jam majorem, & nondum edomitam, nondum bonis moribus instructum, nondum pium, castum, sobrium, à ludicris voluptatibus, Epicuri schola; Veneris spurcitiis, velere, in meliorem vivendi, agendi modum, vel formam deducere, non paterna vis, & correctio sufficit amplius, Aquilæ: tunc dis vires, unguis, ac rostrum; dicere volo: justitiæ sæcularis, acerbissimæ vires, tormentorum, ac suppliciorum acerbitas, gravissima immanitas, vix tales corrigere, & ad meliora reducere valeant, nisi ipsi ergo incunabulis vitia sunt interstringenda, alioquin si abierint, correctionem respuunt, nec medicinam jam accipiunt. Optimè Cassiodorus 5. Var. 15. *Difficultatem nobis querela movemus, dum in ipsis cunabulis, scelera commissa, respuuntur.*

CONCEPTUS IV.

Philistæi vineas suas devastatas indoluerunt: *Vineas quoque & oliveta flamma combusit.* Judic. 15. Econtra Sponsus gaudet de vinea suâ conservatione, ac ubertate: *Vinea nostra floruit.* Cantic. 2. Quomodo factum est, quòd Sponsi vinea manserit virens, & fructificans; vinea verò Philistinorum exaruerit, & tota sterili facta sit? diversus hic effectus venit, quòd Sponsus vineam in primordio curaverit, à principio obstacula vineæ curaverit, abegerit; Philistæi verò recentem vineam non curarunt, obstacula, nocumenta vinearum, segniter adolescere, inveterascere, indulserunt;

runt; & quæ illa vinearum noxia? vulpes erant; dolosum hoc animal vineis insidiatur, botros maturissimos devorat, palmites recentes detulit, sicque vineam depascit, devastat. Vulpes nunc parvulas, juvenes, Sponsus capere, abigere instituit, *capite nobis vulpes parvulas*; sic parvulas vulpes capiendo, abigendo, vineam suam conservavit illæsam; uberem, fructiferam retinuit. Econtra Vulpes vinearum destructrices, grandescere, adolescere, magnas, adultas fieri, Philistæi indulserunt, quibus emptis Samson ad caudas earum igne alligato in vineas immisit, quæ *perrexerunt in segetes Philistinorum, quibus succensis, & comportata jam fruges, & adhuc stantes in stipula concremata sunt, in tantum, ut vineas quoque, & oliveta flamma consumeret.* Judicium 15. Animæ fideles quid aliud sunt, quam Vineæ Domini DEI Sabbaoth. *Ego plantavi te vineam.* Jeremiæ 2. Vulpes hanc DEI vineam depascentes, devastantes, sunt mali mores, ac peccandi licentia, si nunc quibus interest, ut parentibus, magistris, curæ est, ut hæ vulpes dum parvulæ sunt, morum inquam dissolutio, peccandi licentia; in concreditis pignoribus adhuc pueris, & infantibus, corrigatur, abrogerur, manebit vinea hæc, anima fidelis, illæsa, ad maturitatem virtutum, ac fructuum honoris, & gloriæ, perveniet. Si verò vulpes, iniquitas in filiis, adolescere indulgetur, illicita iis usque in virilem ætatem admittuntur; talis vinea, anima inquam, à flamma iniquitatis assuetæ succendetur, cremabitur, devastabitur, desolabitur. Audiamus magnum Rupertum lib. 2. in Cantic. *Vulpes parvulas quæ demoliuntur vineas capite nobis, inquit, id est, recidantur cito, moriantur, & dispereant; observetur, & tam diu vinea nostra defendatur à vulpibus, à peccatis inquam, donec flos ejus fiat botrus prematurus ex suo sapore cognoscendus, & terra viventium experimentum modo præbiturus.*

CONCEPTUS V.

Habitatores Jericho veniunt ad Elifæum Prophetam furcantes: aquas in regione eorum pessimas, curare, & meliores dignaretur: *Ecce habitatio civitatis hujus optima est & aqua pessima sunt.* 4. Regum c. 2. Placatur facile vir sanctus aquas curare, ac meliorare incumbit: *Egressus ad fontem aquarum, misit in illum sal, & ait: Hæc dicit Dominus, sanas aquas has, & non erit eis ultra mors, neque sterilitas.* Notare libeat, aquas curaturus Propheta, non undas in primo cursu, minus finem, vel exitum aquarum, sed fontem, originem, sale respergit, ac emendat. Cur rectè fontem, & aquarum originem, ac principium salit? & cur non undas in primo cursu, vel finem, aut effluxum aquarum? quæro ego, quid sit fontis? nisi origo, initium, principium, & nativitas alicujus rei, vel fluvii; hominum, qui sicut aquæ dilabuntur, teneram ætatem, juventutem, ac innocentiam figurans: fluctus in mare decurrentes, vel planè in mare se præcipitantes, vitæ ætatem, ac senium vitæ indicant. Fontem; originem, & principium aquæ curat, ac corrigit Propheta, & ex fonte totam emendat fluvium, omnes fluctus, & medium, ac finem aquarum sanat, indicans: ætas prima, tenera juvenus si sale condatur, benè informetur, instruatur, salva erit & adolecentia, & maturitas virilis, & decrepita senectus. Secus eveniet Athiopem lavabit, qui condire cogitat medium ætatis, adultus viri dies, vel senis ultimas horas. Est hic Conceptus mellifluus Doctoris S. Ambrosii Serm. 2. de Elifæo: *Dum fontem beuiderit undarum, fontem quendam indulsit animarum; Non curat*

sola tantum fluente benedixit Elifaus, quæ fontium jam gremio tenebatur; sed & illa, quæ humido terræ solo, adhuc indiscreta paulatim erant imposterum defluxura. Unde ait Scriptura, ad exitus aquarum benedixisse Elifaum, ut stillantem aquam prius sanctificatio susciperet, quam sinus fontis includeret.

Hortor ergo omnes Parentes, Magistros &c. verbis Mendozæ in 1. Regum cap. 1. Annot. 32. Sect. 1. *Parentes aculeatis præceptionibus, debent filios erudire, ne à vitis obruantur.* Hæc enim præcepta, spineta quidem sunt, quibus inclusi flores non lacerantur, sed muniantur. Concludo cum S. Ambrosio Serm. 22. in Psalm. 118. *Ista stimulantia compungunt, (de acri juventutis correctione loquitur) non vulnerant. Amen.*

(F) 2

IN FESTO

IN FESTO S. JOANNIS
BAPTISTÆ.

CONCIO SECUNDA.

Textus. Quis putas puer iste erit. Lucæ cap. 1.

Thema. Bonus Juvenis, optimus Vir.

Egerdium.

Este Plinio: Uniones, & margaritæ generatæ Sole ente, & in aurora, valdè excellunt in candore, magnitudine, rotunditate, ac pondere. Academia subscripsit Symbolum: *Omniscius qualitas, ab in S. Chrysostomus hoc Symbolum ad juventutem applicat: nempe Juventus, quæ manè, oriente Sole, & aurora, ad rationis, ad optimos mores, & virtutes applicatur, facile ad primam qualitatum, ac perfectionum pertinet; perfecta permanet, in qualitibus semper excellet. Asserit hoc irrefragabile*

Textus Sacra Scriptura.

Dei Verbum: *Adolescens juxta viam suam, etiam cum senescerit, non recedet ab eâ. Prov. cap. 22. & cap. 20. Ex istis patet intelligitur puer, si munda & recta sunt opera ejus, non est Viro, cum portaverit jugum ab adolescentia sua, sedem hereditarius, & tacebit, & levabit super se. Jerem. Thren. cap. 1. Ecce puer meus electus, quem elegi, intelliget, elevabitur, & preclarissimus erit valdè. Isaia cap. 5. Audiantur Patres: Aurea consistetur virtus, quæ ab infantia suscipitur, scribit Fernandez in cap. 35. Genes. secti. 8. Electus Dei in dies crescat in virtutibus, crescit autem, dum ab infantia incipit, docet Abbas Pannorum in cap. 7. Apocalypf. Sanctorum sibi vita non dissonat, sed qualis fuerit superioris ætatis, sit & sequentis. S. Ambrosius lib. 4. de Virg. Et iterum in Ps. 118. Qui à juventute jugum portaverit.*

35. Patres.

Fernandez.

Pannorum.

verit, & habentis maturi moderaminis teneriora volens, colla
 subdiderit, sedebit singulariter remotus à strepitu interpellanti-^{Victore.}
 um permotioum, & quietus silebit, cui necesse jam non est, jur-
 gari cum corpore, decertare cum variis cupiditatibus. Hugo à
 S. Victore lib. de clauftro animæ describit floridam iuventutem:
 In illa atate inquit crines flavescent, caro nitescit eburnea, ocu-
 lorum gemmis facies rosea decoratur, valetudo corporis vires sub-
 ministrat, & atas juvenilis longioris vita spacium repromittit:
 quando viget ratio, vigent etiam corporis sensus, visus acutior,
 auditus promptior, incessus rectior, vultus jucundior; qui in hac
 atate se domant, & Deo sociant, præmium Joannis Baptista ex-
 spectant. Nempe Joannes in eodem, semper boni, virtuosi ad
 mortem. Optimè concludit S. Augustinus in Ps. 18. Tantò magis S. Augustin.
 efficitur quisque filius bonus, quantò largiùs datur ei à patre spi-
 ritus bonus. Concludo cum Theodorico 5. Vari. cap. 15. Diffi-^{Theodoricus.}
 cultatem enim nobis querela submovemus, dum in ipsis cunabu-
 lis scelera ressecamus. S. Spiritùs gratià invocata, desuper Con-
 ceptus dabo.

CONCEPTUS I.

Propheta Isaias Spiritu Sancto illuminatus, Christum Salva-^{Confirmatio.}
 torem nostrum, amarissima quæque patientem, Agnum vocat:
 sicut Agnus coram tondente se obmutuit. cap. 53. Adultus tunc
 jam erat JESUS, 33. ætatis numeravit annos, & tamen adhuc
 Agnum, Christum Isaias vocat. Tenellum, recens, ac juvene-
 dum hoc genus animalium est, agni dicuntur, dum adolefcunt,
 non jam Agni, sed oves vocantur; qua de causa ergo Isaias, Chri-
 stum jam adultum, Virum 33. annorum, adhuc agnum intitulat?
 Sicut Agnus &c. Inspiciamus agni qualitates; Candidus est intus
 & foris: innocentiam signat; Agnus ducem sequitur, obedientiam
 notat; Agnus percussus non recalcitrat, læsus tacet, patientiam,
 & mansuetudinem indicat; de puero JESU testatur Evangelista
 innocentiam: Proficiebat atate, & sapientia, & gratia apud
 Deum, & apud homines. Lucæ cap. 2. Item & obedientiam:

(F) 3 descen-

Descendens cum eis in Nazareth, erat subditus eis. Summa pariter patientiam, & mansuetudinem: *Reclinavit eum in praesepio, quia non erat eis locus in diversorio.* Capite eodem. Vir factus, qualis est JESUS? talis, qualis puer parvulus; innocentissimus: *Quis ex vobis arguet me de peccato?* Joan. 8. Obedientissimus: *Factus est obediens usque ad mortem, mortem autem crucis.* Paulus ad Philipp. 2. Patientissimus: *Qui cum malediceretur, non maledicebat, cum pateretur, non comminabatur.* 1. Petri 2. Christum ergo jam adultum licet, & virum sanctorum, tamen Agnum Isaias vocat: ideo Agnum, ad indicandum Bonus Juvenis, bonus erit Vir; Agnus est Christus, juvenis & puer innocens, obediens, patiens; talis est & vir, innocentissimus, obedientissimus, patientissimus moritur, & expirat: audiamus Leonem Serm. 7. de Epiph. *Dispositos dies JESUS sub persecutione inchoavit, & sub persecutione finivit, nec puero tolerantia passionis, nec passuro defuit mansuetudo puerilis.* Non adagium, bonus puer, & juvenis, optimus erit vir, ac festum Testem post Christum produco S. Joannem Baptistam.

CONCEPTUS II.

S. Joannes Baptista jam adultus factus; mittitur a Rege in carcerem, & in vincula conjicitur. *Joannes in carcerem.* Matth. 11. In carcere ligatus quid agit Joannes? fors speculatur, quomodo è vinculis se liberet? unde Patronos evadendi comparat? nihil simile: unice occupatur, quomodo satis decenter, & reverenter Christum honorare valeat; hinc quod ipse in periculo præstare nequit, per legatos exequitur, suos discipulos ablegat, honorent, venerentur Christum: *Cum audisset Joannes in vinculis opera Christi, mittens duos ex discipulis suis.* Eodem: *Ullus in viro, & adulto, hic zelus divinus, ut postposita vita, & commoditate propria, unice Joannes cultum, & honorem Christi quærat, ac intendat? causa est: Joannes adhuc infans, in utero matris, Christum honorare, colere studuit; patet Luca cap. 1. Exultavit infans in utero meo: Joannis in utero matris sue Es* faberho

fabethæ, sentiens præsentiam Christi JESU, exultavit; *saltum edebat*; inquit S. Basilius Orat. 38. qualis hic saltus fuerit, explico: Aristoteles docet: infantem in utero matris hoc situ sedere; faciem intrò, & matrem versus; dorsum verò extra, & versus adstantes vertendo: dum ergò præsentiam JESU Joannes sensisset, exultavit, exiliit; vertit se in utero matris suæ, faciem versus JESUM, & Mariam vertendo, & inclinando, quasi reverentiam Messia faciens; adhuc in utero matris, infans, Christum Joannes coluit, & honoravit. Hanc pietatem, quam Joannes puerulus exercuit, devotionem, cultum, quem Christo Joannes adhuc infans detulit, jam vir, & adultus, iteratò repetit, studet, & incumbit Christum Messiam, Dominum, & Salvatorem, honorare ac colere: *Mittens duos*. Est hic Conceptus mellisui Ambrosii hom. 1. in Joannem: *Mirari non debemus, quòd ab Herode missus in carcerem Joannes, clausus Christum suis discipulis intimaret, cum etiam clausus in utero eundem Dominum gestibus prædicarit*. Hinc hoc documentum stabilio: bonus puer optimus erit Vir, ac Senecio. Hoc asserere voluit Anna, Mater Samuelis.

CONCEPTUS III.

Annæ Angelus Domini, hoc felix, ac gaudiosum nuncium detulit: *Concipies, & paries filium, & erit Nazareus, ab infantia, & ex matris utero*. Judicium 13. Mulier læta accedit maritum suum, narrat divinam repromissionem, quia Angelo teste conceptura sit, & paritura filium, qui Nazareus Domini futurus sit. *Ex utero matris, sed usque in diem mortis suæ*. Si facer textus, & verba Angeli ad Annam dicta, inspiciantur, invenitur Angelum solùm dixisse: *Concipies, & paries filium, & erit Nazareus DEI ab infantia, & ex utero matris suæ*. Verba sequentia, *sed & in diem mortis suæ*, Angelus non dixit, sed mater adjecit. Quà nunc veritate, & intallibilitate, sancta mulier dictis Angeli hæc addere potuit: *Nazareus erit in diem mortis suæ*. Nazareum, id est, Sanctum DEI, Samuelem nasciturum fore,

fore, Angelus promittit, sed talem fore, & permanurum, dum adoleverit, Angelus non affirmat: Samuel etiam adultus liberum habebit voluntatem, & arbitrium, Nazareus, Dei servus, permanere usque in diem mortis si non libuerit, permanere coactus non est: quomodo ergo pia mater tam certo, infallibiliter & veraciter asserere potuit: *Nazareus erit ab infantia sua, & ex utero matris sue, sed & in diem mortis sue?* Notare licet quod S. Chrysostomus in lib. 1. Regum cap. 1. observat: Nemo matrem Samuelis his: *Sed & in diem mortis sue:* statim adhaesisse sequentia: *Et ego commodabo eum Domino, ut serviat Domino cunctis diebus vite sue.* Spondit mater se à puero Samuelem ad servitium divinum instructurum, & assuefacturum fore; ut opere adimplevit; vix enim progredi inceperat Samuel, jam mater sua eum Ephoth, veste Leviticâ, induit, infantem adhuc Samuelem, jam ad divinum obsequium, Heli Sacerdoti confidit, ac tradidit: sic à puero ad divinum obsequium instructum, edoctum Samuelem, non dubitat mater asserere, ut servus DEI, cultor divini Numinis, Nazareus *in diem mortis sue* permanebit. Non enim fallit; bonus Juvenis, bonus est Vir. Probo ulterius.

CONCEPTUS IV.

Salomon in magnificum templum quod construxerat, posuit leones, & leunculos, hâc diversitate; leones, sive adultos, fecit ex argento, leunculos, id est juvenes, ac parvulos leones, fecit ex auro: *Leunculos aureos pro qualitate mensura, pondus distribuit in leunculum, & leunculum, similiter & in leones a genteos diversum argenti pondus designavit.* 1. Paralipom. c. 22. Quid mysterii latet, quod leunculos parvulos, & juvenes fecerit ex auro? doctissimus Fernandez vult: per leunculos intelligi eternam juventutem, per leones verò, adultos jam viros, & maturam ætatem, & concludit: *Ille aurum offert, qui à puero Deo prestat obsequium,* in cap. 35. Genes. Sect. 8. Aurum noscitur nihil perdere de sua substantia, aurum senescat mille annos, ma-

net incorruptum, bonum, nobile, ac pretiosum. Leunculos ergò, teneram juventutem figurantes, fecit Salomon ex auro, indicans: aurea si juvenus fuerit, si proba, casta, timorata, innocens, talis aureus juvenis, in virum excrefcens, nihil perdet de sua virtute, aureus vir, aureus senex, probus, inquam, pius, castus, timoratus morietur. Sic concludit citatus Author: *Aurea censetur virtus, qua ab infantia suscipitur.* In opere veritatem conspiciamus in Tobia, & Eleazaro.

CONCEPTUS V.

De Tobia inquit liber Tobia cap. 2. *Non est contristatus contra Deum, quod plaga cœcitat is evenit ei, sed immobilis in DEI amore permansit, agens gratias omnibus diebus vite sue.* Quid virum adeò constantem in Dei amore, timoratum in mandatis DEI fecit? dicat causalem S. textus: *Cum ab infantia semper DEUM timuerit, & mandata ejus custodierit.* A pueritia Tobias timuit Deum, à juventute fortem, & generosum se exhibuit Tobias in DEI servitio: DEUM timens, mandata DEI observans, permanet in canam senectam. Non ergò fallit: bonus Juvenis optimus Vir. Eleazarus 2. Machab. c. 6. ad Tribunal deducitur, eique datur optio: ut aut comedat carnes porcinas, aut morte crudelissimâ pereat; quid Eleazarus? mortem crudelissimam mavult sustinere, quàm vel latum unguem à patriis legibus discedere: *Respondit citò dicens, pramitti se velle in infernum.* Ergò annorum senex jugulo præbet collum, ferro, & igni venerandam canitiem, & frigidam senectam holocaustum defert. Undè quæso annoso hoc viro, tantus Spiritus ac zelus, ardor & observantia in leges divinas? dicit Scriptura citato textu: *Cogitare cepit etatis ac senectutis sue canitiem, atque à puero optima conversationis actus.* Notate: à puero optima conversationis actus: à puero generosus, fortis animi, constans in fide, & patriis legibus, talis etiam annorum senex comprobatur.

Pars II.

(G)

CON-

CONCEPTUS VI.

Sæpius S. Angeli DEI, ut formosi juvenes, teneræ ætatis adolescentes, apparuerunt; ita Tobiaë 5. scriptum legimus; *Invenit Juvenem splendidum*. Erat is S. Archangelus Raphaël. S. Marcus cap. 16. narrat de devotis mulieribus ad sepulchrum: *Invenerunt Juvenem sedentem, coopertum stola candida*. Quæ Angeli in forma juvenum apparent, cum tamen sex mille annos senes sint? respondeo: Angeli ab initio statim boni, DEUM amantes, DEUM colentes inventi sunt, sex mille, & amplius annis elapsis, adhuc boni, & optimi permanent, & continuant. Hinc in juvenili ætate quasi semper apparent Angeli, ad imitandum: Juvenis, qui bonus, angelicus fuerit, ab initio, a pueritia probatæ vitæ, mille annorum, nonnisi bonus, probatissimæ actionum invenietur. Est hæc mens Josephi Mansi Tract. 6. c. 15. num. 15.

Epilogus.

Hortor ergo omnes verbis Ecclesiast. 30. *Filii tibi sunt, præcedunt te, & curva in pueritia. Bonus enim si fuerit superioris ætatis, sic erit & sequentis.*
Amen.

IN FESTO S. JOANNIS BAPTISTÆ.

CONCIO TERTIA.

Quis putas puer iste erit? Luc. e. 1.

Textus.

Malus puer, & juvenis, pessimus erit vir, ac
senex. *Thema.*

S. Joannes Evangelista mirabilem visionem se habuisse nar- *Exordium.*
rat, Apoc. c. 6. *Ecce equus pallidus, & qui sedebat super*
eum, nomen illi Mors: Syrus legit; Ecce equus viridis, &
qui sedebat super eum, nomen illi Diabolus. Hai in cap.

6. Apocal. per hunc equum viridem, intelligit floridam juven-
tutem, virescentem pueritiam. *Per colorem viridem adolescen-*
tia denotatur; hanc Diabolus, hostis humani generis, omnibus
viribus adlaborat in malum, in pravas actiones, in pessimas con-
suetudines, introducere, quasi certus; si homo à pueritia sese
immergat vitiis, iisdem vitiis in canam senectutem fit laboratu-
rus. Ita facer textus: *Adolescens juxta viam suam, etiam cum*

senuerit, non recedet ab eà. Prov. 22. Clarissimè Job. cap. 20. *Textus Sacre*
Ossa ejus implebuntur vitiis adolescentie ejus, & cum eo in pul- *Scriptura.*
vere dormient. Huc faciunt adagia: *Urit maturè, quod vult*
urtica manere; Quod nova testa capit, inveterata sapit; Cur-
vum se prabet, quod in uncum crescere debet: Asserunt hoc

ipsum S. Patres: *Qui à primæva ætate Sathana est factus man-* *Patres.*
cipium, non valet effugere, nisi à valentiori potentia liber fa-
ctus sit, scribit Simon à Cassia in cap. 9. Marci. *Difficulter* *Simon à*
eradi- *Cassia.*

(G) 2

eradi-

- S. Hieronymus*, eraditur, quod rudes animi inbiberunt, habet S. Hieronymus Pravitatum consuetudines ad mortem perdurant; tenent pravitates consuetudines, quem semel ceperint, atque quotidie duriores fiunt.
- S. Gregorius*, istunt, & non nisi cum peccatoris vita, finiuntur, docet S. Gregorius. Rarò videmus quem benè mori, qui malè vixerit, videtur adolescens, qui aetatis suæ flori confusus, sequitur peccatoriam licentiam. Hugo Cardin. in Pl. 89. Sicut fructus non invenitur in arbore, in quo flos prius non apparuit, sic in senectute bona rem legitimum consequi non poterit, qui in adolescentia disciplina alicujus exercitatione non laboravit, docet S. Cyprianus de 12. Abus. Imploratà S. Spiritus gratià, desuper Conceptio dabo.

CONCEPTUS I.

Confirmatio, Gratulabundi deferunt Apostoli Salvatori nostro: *Etsi Dæmonia subsiciuntur nobis*; accidit nunc quendam Patrem filium suum à Dæmonio obsessum S. Apostolis attulisse, supplicat hanc adjectà, ab iniquo hospite liberare dignarentur; omnes diligentiam, vim, & conatum, adhibent discipuli, ad destrinstra laborant, Dæmonium abigere, ex obsessio ejicere conantur, unde tristis Pater Magistrum Christum ipsemet accersit, conatum narrat: *Dixi Discipulis tuis ut ejicerent, & non potuerunt*. Marci c. 9. Dicit facer textus Matth. 10. *Coram duodecim Discipulis suis, dedit eis potestatem Spirituum immundorum, ut ejicerent eos*. Quomodo ergò hoc Dæmonium ejicere non valuerunt? obstaculum, impedimentum, impossibilitatem intelligere licet ex verbis Christi interrogantis: *Quomodo temporis est, ex quo ei hoc accidit? & ille ait: ab infantia, & frequenter eum in ignem, & in aquam misi, ut eum perderem*. Ab infantia, à primis annis, & à pueritia hic filius obsessus erat, & hoc erat obstaculum, & impedimentum, quo minus hic filius obsessus, gratia ordinarià, sed gratia extraordinarià, per ipsam Dei omnipotentiam curari potuerit. Dæmonium sunt pravitates

consuetudines, peccaminosi, ac pessimi mores, ab infantia, à puero, tenera aetate si talibus immersus, & imbutus fuerit, via ordinaria vix, ac difficulter, ab his male assuetis curabitur; per potentiam divinam solum corrigibilis videtur. Malitiam, ac scelera, quae puer didicit, vir ac senex practicabit. Huc faciunt verba Simonis à Cassia in cap. 9. Marci: *Qui à primæva aetate Sathane factus est mancipium, non valet effugere nisi à valentiori potentia liber factus sit.*

CONCEPTUS II.

Stupendum est, quantis favoribus divina bonitas, populum Judæorum, in itinere ad terram promissam, ac electam, dignata sit. Regius Psalmista in compendio enarrat Psalmo 104. *Eduxit eos cum argento & auro, & non erat in tribubus eorum infirmus, expandit nubem in protectionem eorum, & ignem, ut luceret eis per noctem. Petierunt, & venit coturnix; & pane cæli saturavit eos; dirupit petram, & fluxerunt aqua, abierunt in siccis flumina &c. & eduxit populum suum in exultatione, & electos suos in letitia, & dedit illis regiones gentium, & labores populorum possederunt.* Mediis his in felicitatibus, in Ægyptum reverti cogitant filii Israël: *Revertamur in Ægyptum.* Suavissimo pane, cœlesti manna nutriti, allia, & cepæ, ac porri appetitum habent, *veniunt nobis in mentem cucumeres, & pepones, allia, & cepæ, & porri.* Numer. cap. 11. Manna erat cibus suavissimus, ac dulcissimus, allium, & cepæ, & porri, herbæ sunt foetidae, ac insipidae, naturæ resistentes, & tamen Judaicus populus, suavi pane, & edulio cœlesti, cum coturnicibus nutritus, præ his exquisitis dapibus, has foetidas herbas appetit ac desiderat; quæ hujus appetitûs causa? causam esse advertit S. Chryso-stomus hom. 7. in 1. ad Corinth. *Quia Judæi in Ægypto nati, educati, hinc Ægyptum appetunt præ patria, & terra illa electa, cucumeribus, peponibus, cepis & porris à puero, ab infantia nutriti sunt, hinc licet sapidissimo manna refecti, præ hoc foetentes herbas desiderant.* Ita subscribit Hugo Cardin. *Judæi repudiabant*

(G) 3

bant

bant manna dulcissimum, quia nutriti erant de allio Ægypti.
 Et S. Chrysostomus modò citatus habet: *Judei cum manna haberent, allium querebant, & cum libertate fruerentur, res dabantur servitutis, & Ægyptum sæpe numero expetebant, propter consuetudinem, adeò violenta res. &c.* Fœtiditas, & natura aversas illas herbas, allium, cepas & porrum, meritò fœtiditatis, ac malis moribus consuetudinibusque comparavero; si fœtidis, iniquis herbis, à puero quis innutritus fuerit, autim cere, sua vita, etiam senex appetet, desiderabit, edet, gustabit. Communiter enim malus puer, pessimus vir ac senex. Quis fuerit homo superioris ætatis, talis erit & sequentis.

CONCEPTUS III.

Isaias cap. 19. inquit: *Et non erit Ægypto opus, quòd caput & caudam.* Mirabilis locutio: caput cum cauda connectit, caput cum collo, collum cum corpore, & sic descendit unum membrum cum altero in corpore humano connectimus, non verò immediatè caput cum cauda connectimus. Inspicimus: quid ergò mysterii detegere vult Propheta, quòd immediatè caput cum cauda connectat? *Et non erit Ægypto opus, quòd faciat caput & caudam.* Explico mysterium dicens: Caput est corporis initium, ac principium, cauda vero est finis; Caput ergò cum cauda, initium cum fine connectit. Propheta, indicaturus; quale initium, principium vite humane fuerit, talis erit & finis, & exitus. Initium, principium vite humanæ est pueritia, ætas prima, finis & exitus est senectus: Initium, caput, pueritia si fuerit corrupta, & pervertita, talis erit & cauda, finis, senectusque. Audiatur S. Cyrillus cap. 19. Isaiæ: *Nec enim egregia capta juveniliter aggressus, hoc enim est principium & caput; nec in optatissimum finem occurrent, quæ geruntur, hæc enim est cauda & finis.* Malus puer, pessimus vir,

CONCEPTUS IV.

Hoc indicare voluit Isaias cap. 65. *Puer centum annorum morietur.* Si centum annorum, quomodo adhuc puer? Respondet S. Gregorius lib. 17. moral. c. 14. *Quia diu quidem vixit, sed etatis sue tempora vanitate consumpsit, puer est, quia adhuc mente parvulus est, serviens vitiis, sequens passiones suas.* Et Philo lib. de Abraham habet: *Eos, qui longam etatem sine probitate vixerunt, longevos pueros dici convenit, ut qui nunquam disciplinas attigerunt canicie dignas.* Optimè Favorinus de senectute ex mente Pithagoræ & Platonis: *Senectutem non esse juxta finem vitæ, quàm juxta principium benè beateque vivendi.* Et Seneca ep. 2. habet: *Eadem volumus senes, quæ volumus pueros.* Puer ergò malus, centum annorum senex, talis morietur. *Ossa ejus implebuntur vitiis adolescentiæ ejus, & cum eo in pulvere dormient.* Job. 20.

CONCEPTUS V.

De filiis Heli jam viris & adultis narrat sacer textus 1. Regum cap. 2. quòd res pessimas agerent, in specie: *Detrahebant homines à Sacrificio Domini, dormiebant cum mulieribus, quæ observabant ad ostium tabernaculi.* Causalem tantæ malitiæ indicat Sacra Scriptura capite citato: *Erat ergò peccatum puerosum grande nimis coram Domino.* Filii Heli, ut pueri, jam pessimi erant, tales sunt, & permanent facti viri, & adulti; optimè Seneca: *Eadem volumus senes, quæ volumus pueros.* Nefanda refert facta sacer codex de Rege Manasse 3. Regum 33. *Fecit autem malum coram Domino juxta abominationes gentium, quas subvertit Dominus coram filiis Israel, instauravit excelsa, quæ demolitus fuerat Ezechias, Pater ejus, construxitque aras Baalaim, & fecit lucos, & adoravit omnem malitiam cæli, & coluit*

coluit eam. &c. Observabat somnia, sectabatur auguria, maleficis artibus inserviebat, habebat secum Magos, & Incantatore multaque mala operatus coram Domino, ut irritaret eum. Omnium horum malorum radicem indicat Scriptura, pessimum fuisse Manassis pueritiam, & juventutem: Duodecim erat annorum Manasses, cum regnare cepisset, & quinquaginta annis regnavit. Pernitiosa pueritia, pessimorum virorum nidus est.

Epilogus.

Hortor ergo omnes, quorum cura juvenus concredita est, verbis Eccles. cap. 30. qua memoria retinere studebunt: *Filius remissus, evadet præceps. Lacta filium tuum, & parentem faciet, lude cum illo, & contristabit te, non corrides illi, non condoleas, & in novissimis obstupescant dentes tui; non desis potestatem in juventute, & ne despicias cogitatus illius. Carere cervicem ejus in juventute, & runde latera ejus, dum in potestate est, ne forte induret, & non credat tibi, & erit tibi dolor in senectute. Doce filium tuum, & operare in illo, ne in turpitudinem illius offendas.*

Amen.

IN FESTO SS. APOSTOLORUM
PETRI, ET PAULI.

CONCIO PRIMA.

Quem dicunt homines esse Filium hominis?

Textus.

Matth. 16.

Superiores, & eos, qui præsunt, decet ha-
bere bonam famam, & optimæ conver-
sationis omen, & nomen.

Thema.

Hristus, licet fuerit ipsa innocentia, ac bonitas, con-
scientia nullius peccati eum argueret: *Quis ex vobis*

Exordium.

arguet me de peccato? Joan. 8. Tamen & talis, bo-
nus, innocens, apud exteros, & plebem haberi, repu-
tari, & undique bonam famam retinere studuit: relin-
quens exemplum Superioribus, famam bonam, ac ex-
stimationem, optimis suis moribus, & conversatione,
conservare adlaborent. Hortantur eos idipsum S. Apo-
stoli Petrus & Paulus: *Oportet autem illum, & testi-
monium habere bonam ab iis, qui foris sunt, ut non in
opprobrium incidat, & laqueum Diaboli.* S. Paulus I. ad
Tim. c. 3. Et iterum ad Rom. c. 11. *Providentes bona non
tantum coram Deo, sed etiam coram omnibus hominibus.* Et
2. ad Corinth. 2. *Christi bonus odor sumus Deo in his, qui
salvi sunt.* Nervosè hortatur S. Petrus ep. I. c. 2. *Charis-
sime, obsecro vos, tanquam advenas, & peregrinos, abstinere
vos à carnalibus desideriis, quæ militant adversus animam,
conversionem vestram inter gentes habentes bonam, ut in eo,
quod detrectant de vobis, tanquam de malefactoribus, ex bonis
operibus*

Textus Sacra
Scriptura.

Pars II.

(H)

bus

ESTO

bus vos considerantes, glorificent Deum in die visitationis. Et iterum Epistola 2. c. 3. Dominum Christum sanctificate in cordibus vestris, parati semper ad sanctificationem omni poscentes vos rationem de eâ, quæ in vobis est, spe, sed cum modestia, & timore conscientiam habentes bonam, ut in eo, quod detrectum vobis, confundantur, qui calumniantur vestram bonam in Christo conversationem. Sic luceat lux vestra coram hominibus, & videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, qui in cælis est. Præfides hortatur Christus Matth. 5. & Salomon Ecclef. 41. Curam habe boni nominis. Audiamus & Patres.

- SS. Patres. Sic Doctor bonam eligat vitam, ut etiam bonam non negligat famam, docet S. Augustinus de doctrina Christiana. Et in
- S. Augustin. rum Serm. de vita Cleric. Due sunt conscientia, & fama, conscientia tibi, fama proximo necessaria est, qui enim confit conscientia, & negligit famam, crudelis est, qui aliorum animos excidit. Apostolici præcepti est, & exempli, ut habeamus rationem non tantum conscientia, sed etiam fama, scribit S. Hieronymus ep. 14. ad Celantiam. Et in cap. 4. Matth. habet: Opera salutis, sine fama boni odoris non satis relacent auditoribus, nec fama sine opere proficit, sine quibus fama curi Sacerdotis non commendatur. Sacerdotis os, mens, manus concordet, inquit ep. ad Nepotem. Optimè S. Gregorius lib. 9. super Ezechielem: Hi, quorum vita in exemplo posita est imitationis, debent, si possint, detrahentium verba compescere, ne eorum prædicationem non audiant, qui audire poterant, & ita in pravis moribus remanentes benè vivere contemnant. Et hom. 11. sic hortatur: Sic sit opus in publico, quatenus intentio maneat in occulto, ut & de bono opere proximis præbeamus exemplum. Pulcherrimus est ordo, & saluberrimus, ut omne, quod portandum imponis, tu portes prior, & ex te discas, qualiter oporteat aliis moderari noveris. Pascas verbo, pascas exemplo, instruit S. Bernardus in Epistola 72. Eleganter S. Chrysostomus

Chryſtoſtomus hom. 23. ad popul. *Fidelem non ex ſolo munere vi-
deri oportet, ſed ex vitæ novitate.* Suaviſſimè concludit S. ^{S. Chryſtoſto-}
Ignatius in ep. 14. ad Ephes. *Qui profitentur ſe Chriſti eſſe,* ^{S. Ignatius}
non modo ex iis, quæ dicunt, ſed ex iis, quæ faciunt, cognoſcan- ^{Martyr.}
tur, ex fructu enim arbor agnoſcitur. Præſtat enim eſſe & ta-
ſere, quàm loqui & non eſſe. Non in ſermone regnum Dei, ſed
in virtute. Dei gratiã deſuper Conceptus dabo.

CONCEPTUS I.

Superiorem, præſidem, correctorem morum populi Judai- ^{Confirmatio.}
ci Deus conſtituit Iſaiam: qui nempe objurget eorum iniquos
mores, emendet errata, ut vitæ innocentiam amplectantur. Ad
hunc finem ad Iſaiam inquit Deus c. 40. *Super montem ex-*
celsum ascende tu, qui evangelizas Sion. In cacumen mon-
tis contende, atque indè perora; qui vitiorum alienorum futu-
rus objurgator es. An non melius feciſſet Iſaias, ſi domos, in
quibus diſſoluti homines degebant, aut plateas, & fora, in qui-
bus corrupti mores tractantur, obambulãſſet, hos, & illos corre-
cturus? non domos viſitet Iſaias, non fora, & plateas oberret,
ſed montem excelſum aſcendat, corruptos populi mores corre-
cturus, ad meliora errantem plebem deducturus. Quid quæſo
per hunc montem excelſum intelligendum eſt? Reſpondet S. Bru-
no Serm. de confeſſ. Per montem excelſum, non tam locum emi-
nentem, quàm ſtagium perfectionis, bonæ conſcientiæ, ac opti-
mæ apud homines famæ, & notæ, intelligendum eſſe; ſuperior,
inquam, Præſes, & Paterfamilias &c. omniſque, cujus officiũ
eſt ſubditos corrigere, erudire, montem excelſum conſcendat,
id eſt, perfectioni ſtudeat, ipſemet innocens, caſtus, timoratus,
expers peccati ſit in ſua conſcientia, & talis, innocens, caſtus, ti-
moratus, juſtus, exemplo ac converſatione audiat, & ab exteris,
& ſibi ſubditis, ac proximis, habeatur. Ita S. Bruno: *Vis tuus*
ermo ſuſcipiatur, ascende prius in montem excelſum: dilige pa-
cem, & charitatem, omnes obedient tibi, & verba tua audient.

CONCEPTUS II.

Ezechias vidit illa quatuor animalia, currus divini atri-
per totum corpus undique oculis repleta: *Et totum corpus
lis plenum in circuitu ipsorum quatuor.* Cap. 1. Quid qu-
tot, centenis, & ultra oculis, animalia hæc repleta agent, &
cient? fors currui intendent, ne à rotis pulvere conspergati
maculetur, deviet, aut declinet? aut uno, atque altero oc-
hoc negotium facile observabunt, reliquis copiosis oculis
ipsi attendunt, se ipsa inspiciunt: *Et unumquodque eorum
ram facie sua ambulabat.* Quid ergò mysterii in his oculis
currus divini vectoribus latere potest? Detegit mysterium
Gregorius lib. 1. hom. in Ezech. tom. 32. Per hunc divinum cu-
rum, Ecclesiæ militantis cursum intelligens, nempe mores
conversacionem fidelium populorum; per animalia oculata
rum trahentia, intelligit Superiores & Rectores, quales sunt Po-
dicatores, Pastores, Patresfamilias &c. quorum cura & munus
est, corrigere, emendare, perficere proximum, & cautè, in
more DEI deducere. Oculata erant undique illa animalia cu-
rum trahentia, discant Superiores, eos debere esse undique oca-
latos, fama bona, conversacione optima, totos lucidos, claros,
integros, ut sic alios cautè deducant, ac virtuosos efficiant. Au-
diamus verba magni Gregorii: *Sancti viri solerter se aspiciunt
in quibus ab ipsis judicari possunt, qui in se nec ea latere volu-
rant, ignorant.*

CONCEPTUS III.

Christus Salvator noster Petro Apostolo curam totius Chri-
stianitatis committens verbis: *Pasce oves meas:* ter in amorem
& charitate solidum cupit: *Simon Joannis, diligis me?* Joan. 21.
In Apocalypsi cap. 1. similis filio hominis, qui est Salvator noster
apparuit Joanni Evang. totus candidus, fulgens, clarus ac lucens
Cap.

Capilli erant candidi, tanquam lana alba, & tanquam nix, facies ejus sicut Sol. Demandans Joanni Ecclesiarum correctionem, & emendationem: *Quod vides, scribe in libro, & mitte septem Ecclesiis, quae sunt in Asia.* Quid significat, quod committens Christus Petro curam Christianitatis, eum ter charitate solidum, ac instructum voluit? Joanni demandans correctionem Ecclesiarum undequaque candidus, lucens, ac fulgens apparuit? ad quaestiones respondeo: Numero ternario convenit perfectio, juxta tritum: *Omne Trinum perfectum.* Charitatem nominat Apostolus ad Coloss. 3. Vinculum perfectionis: *Charitatem habete, quod est vinculum perfectionis,* quas perfectiones describit 1. ad Corinth. cap. 13. *Charitas patiens est, benigna est, charitas non amulatur, non agit perperam, non inflatur, non est ambitiosa, non quarit quae sua sunt, non irritatur, non cogitat malum &c. omnia suffert, omnia credit, omnia sperat, omnia sustinet.* Ter ergo in amore, & charitate radicatum Deus vult Petrum, animarum regentem, Ducem, & Pastorem, ut undique perfecti esse studeant, qui aliis praesunt, & alios regunt. Perfecti, inquam, intrinsecè, bona conscientia, perfecti & extrinsecè, optima fama, probatae vitae. Hinc & Christus, Joanni Ecclesiarum curam demandans, totus candidus, fulgens, & splendens apparuit, indicans: eos, qui correctioni aliorum praepositi sunt, non tantum in se, in conscientia, inquam, debere esse candidos, puros, ac mundos, ut lanam, & nivem, sed & ut Solem, bonam famam, probatam vitam, & conversationem, aliis praelucere, ac fulgere. Sic concludente Philone lib. de Mon. tom. 1. 1. *Postulat enim in eo viro lex praestantiorem indolem, quippe qui Deo sit familiaris praeter ceteris, situs in quodam divinae, humanaeque naturae confinio.*

CONCEPTUS IV.

Moyſes, Exodi 34. deſcendens de monte cum Tabulis Legis promulgandis; apparuit cornutus in facie, id eſt, ſcribitur in verſiculo 29. *Facies ejus ita lucebat, ut etiam lucis radii qui metaphoricè cornua vocantur, è vultu vibraret.* Hoc notare libeat: Moyſes, legis divinæ promulgator, lucet, ac ſplendet. Narrat pariter ſacer textus de Moyſe: *Impletis ſermonibus poſuit velamen ſuper faciem ſuam &c. operiebat rursus faciem ſuam, ſi quando loquebatur ad eos.* Verſiculo 35. Pater in Eccleſiaſten, hæc verba ſic explicat: Moyſen ſplendidam ſuam faciem imposterum ſemper operuiſſe, & nonniſi dum de legis obſervantia populum inſtrueret, vel corrigeret, plebi tantam ſplendidam faciem intuendam, exhibuiſſe. Cur quaſo Dei faciei Moyſis mirabilem ſplendorem indidit rectè tunc, dum legem Dei promulgaret? dein cur Moyſes imposterum ſuam ſplendidam faciem nonniſi monſtravit, quàm tunc, dum de lege Dei populum erudiret, & inſtrueret? Luci Solis, Lunæ & Stellarum Academicus hoc ſubſcribit Lemma: *Semper impollutus: cui decor ubique integer:* Lucere voluit Deus faciem Moyſis, dum legem Dei promulgaret populo; ut ediſcant ex hoc, qui aliter ſunt, leges & conſtitutiones præſcribunt; luceant, ſplendent, bona conſcientia, ac bona fama: ſemper ſint impolluti, intus, ac foris integri; ac decori, intus in conſcientia, foris optima vita, ac converſatione. Splendidam ſuam faciem Moyſes nonniſi dum erudiret plebem, monſtrabat, erudiens per hoc omnes Superiores, ac Rectores; alios, quàm maximè erudient, ſi integritatis conſcientiæ, ac bonæ famæ luce ſplenduerint. Agnovit hoc Gentilis Tullius Tom. 61. in Verr. ſcribens: *Legem enim prædicant, innocentia, continentia, virtutumque omnium; qui ad altero rationem vitæ repoſcunt.*

CONCEPTUS V.

Ad Regimen, & gubernationem præordinatus erat Jacob: *Major seruiet minori.* Genes. 25. Esau, inquam, Jacobo: Hic Jacob innocens, optimæ erat conscientia: *Jacob dilexi*, ad Rom. 9. Ast licet in conscientia optimus, innocentissimus fuerit, tamen & ab extrinseco, insignis sanctitatis & probitatis, Mater Rebecca Jacobum exornavit: *Vestibus Esau valdè bonis, quas apud se habebat domi, induit eum.* Genes. 27. quæ vestes specialem fragrantiam, & odorem suavissimum spirabant; *Statimque ut sensit vestimentorum ejus fragrantiam, benedicens ei ait: Ecce odor filii mei, sicut odor agri pleni, cui benedixit Dominus.* Cur divina bonitas disposuit, ut Jacob, qui in conscientia sua, innocens & bonus erat, etiam exteriori vestitu, ac habitu, suavem odorem, & fragrantiam spiraret? quid per hunc externi habitus suavem odorem est intelligendum? Sensum disco ex S. Paulo 2. ad Corinth. 2. scribentis: *Christi bonus odor sumus Deo in his, qui salvi sunt.* Tirinus odorem hunc interpretatur, bonam famam, & suavem fragrantiam optimæ vitæ, morum, ac conversationis significare; Jacob ergò Superiorem, Regentem futurum, sedula Mater, licet in conscientia fuerit bonus, extrinsecè etiam, bonâ famâ, ac vitæ integritatis notâ publicâ, benè olere, ac fragrantiam optimorum morum spirare, adlaborat: instruens per hoc omnes Superiores, Regentes, Duces, Instruções, quorum officium est alios erudire, corrigere, ad meliorem frugem deducere, ipsi non tantum virtuosos, sancti, immaculati, optimæ conscientia sint, sed & optimæ famæ ac rumoris, de vitæ innocentia, ac morum integritate.

CONCEPTUS VI.

De Samuele inquit Scriptura 1. Regum 2. *Placebat tam Deo, quam hominibus.* Deo placemus per bonam conscientiam, hominibus placemus, per morum integritatem, ac optimæ vitæ normam, & conversationem, quod Samuel ergò placebat tam Deo,

Deo, quàm hominibus, patet Samuelem illibatam confervilem conscientiam, penes iutegritate morum, honestate vitæ, actuum, & conversationum optimâ ac laudabilissimâ formulâ præluxisse. Ita subscribit in hunc locum Hugo Cardin. *Placebat tamen Deo per mundam conscientiam, quàm hominibus per bonam famam.* Quod Samuel studuerit per mundam conscientiam placere Deo, approbo; sed & cur placere studuit hominibus, sed cur placere satagit hominibus per bonam famam? cum Apostolus dicat: *Si hominibus placerem, Christi servus non essem,* Galat. 1. Intelligite & notate: Samuelem à Deo ordinatum fuisse in Judicem, Regentem, & Superiorem Populi Israëlitiçi, quia tamen studuit placere Samuel tam Deo, quàm hominibus; Deo per bonam conscientiam, hominibus per bonam famam. Discant et hinc omnes, qui præfunt, Superiores, Magistratus, Reges, ac Doctores, non solum bonam, illibatam habere conscientiam, sed & laesam famam, vitæ ac morum, laudatissimam retinere bonam.

Epilogus.

Hortatur ergò omnes Præsides ac Superiores Christus Matth. 5. *Sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, qui in cælis est. Amen.*

IN FESTO SS. APOSTOLORUM
PETRI ET PAULI.

CONCIO SECUNDA.

Quem dicunt homines esse Filium hominis? at illi di-^{Textus.}
xerunt, alii Joannem Baptistam, alii verò Eli-
am. Sc. Matth. 16.

Famam bonam, ac existimationem proba-^{Thema.}
tæ vitæ, si Superior habuerit? facile per-
suadebit ad optimos virtutum fructus.

Amam bonam, odoriferæ rosæ comparavero, cum ^{Exordium.}
inscriptione: *Odore trahit*: sic Superior, odore bo-
næ famæ, ad extra diffusio, ad virtutem, & optimos
mores, sibi subiectos facile trahet, atque perducet.
Unde Christus ad Superiores ait: *Sint lumbi vestri*
præcincti, & lucernæ ardentes in manibus vestris. Lucernæ, in-
quam, optimarum actionum, ac conversationum. Unde iterum
Christus Matth. cap. 5. *Sic luceat lux vestra coram hominibus,* ^{Textus Sacre}
ut videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, qui ^{Scripturæ.}
in cælis est. Et Paulus ad Titum cap. 2. Superiores hortatur:
In omnibus præbe teipsum exemplum bonorum operum, in do-
ctrinâ, in integritate, in gravitate, verbum sanum, irrepreh-
sibile. Et S. Jacobus c. 3. *Quis sapiens, & disciplinatus inter*
vos, ostendat ex bona conversatione operationem suam, in man-
suetudine pacis. *Fama bona impinguat ossa,* inquit Salomon
Prov. cap. 22. *Audiamus Patres: Quisquis à criminibus fla-* ^{Patres.}
gitiorum

Pars II.

(1)

gittiorum

- S. Augustin. *gitiorum vitam suam custodit, sibi bene facit; quisquis autem etiam famam, & in aliis est misericors, nobis enim necessaria est vita nostra, aliis fama nostra, scribit S. Augustinus de bono viduitatis. Verba compescere, ne eorum predicationem non audiant; bonâ famâ nihil est preciosius, nec melius, nec Crasti thesuros quisque cum ea comparaverit, tales enim esse censemus, qualis fama cuique est. Huic aures intenduntur, & oculi. In*
- S. Isidorus. *docet S. Isidorus Pelusiota lib. 3. ep. 142. Hoc natura thesauris reponimus, quod fama commodis applicamus, scribit Cassiodorus lib. 8. ep. 23. Et iterum lib. 1. ep. 5. Ubique cognoscitur quisquis famâ teste laudatur. Appositè S. Gregorius part. 2. Pastor. lib. 3. Illa vox libentius auditorum corda penetrat, quam dicentis vita commendat, quia quod loquendo imperat, ostendens*
- S. Laurentius *do adjuvat, ut fiat. Perbellè scribit S. Laurentius Justiniani lib. de conflict. interno: Dabis voci tue vocem virtutis, quid suades, tibi prius persuasisse cognoscaris, validior opera, quam oris vox est, fac ut loqueris. Unius splendor, alterius est*
- S. Gregorius *incendium, inquit S. Gregorius Nazianz. de S. Basilio. Et S. Ambrosius habet: Non difficile estimatur, quod jam factum conspicitur. Concludo cum S. Valeriano Epist. hom. 17. Cui sedet animis, quod docetur exemplis. Imploratâ S. Spiritus gratiâ desuper Conceptus dabo.*

CONCEPTUS I.

Confirmatio. De crudeli Herode narrat Marcus cap. 6. *Audio eo: S. Joanne, inquam, multa faciebat, & libenter eum audiebat. Quid traxit Herodem, ut Joannem libenter audiret, ad ejus instructionem obediens & obtemperans, multa faceret? motivum indicens præmittit S. Evangelista: Herodes autem metuebat Joannem, sciens eum virum justum, & sanctum. Fama bona, vita integritas, & conversationis optima forma S. Joannis, traxit Herodem,*

rodem, ut licet aliàs homo ferus, & durus esset, tamen verbis Joannis obtemperaret, mala multa intermitteret, bona plurima faceret, atque impleret. Verissimè S. Laurentius Justin. lib. de conflict. interno: *Illà vox libentius auditorum corda penetrat, quam dicentis vita commendat.* Fama bona impinguat ossa.

CONCEPTUS II.

Recenset Magister Gentium S. Paulus conversiones innumeratas, quas effecit Deus per Collegium Apostolicum in provinciis, quas error excœcaverat, polluerat superstitio, & immanitas cruentaverat. Per Apostolos ad Christum adductæ, & Jovi decerpæ numeratur magna Macedonia, Dalmatia, felix Arabia, vasta Asia, tota Hispania, Gallia, Italia &c. quærit quis quo medio? dico Apostolorum vitæ innocentis, optimæ conversationis fama: audiamus testem S. Paulum 2. ad Corinth. cap. 2. *Deo autem gratias, qui semper triumphat nos in Christo JESU, & odorem notitiæ suæ manifestat per nos in omni loco, quia Christi bonus odor sumus in iis, qui salvi sunt.* Confirmat idipsum Actorum cap. 14. *Turbæ autem levaverunt vocem suam lycaonicè dicentes: Dii similes facti hominibus descenderunt ad nos, & vocabant Barnabam Jovem, Paulum verò Mercurium.* Quàm benè Isidorus Pelus. lib. 3. ep. 142. *Qualis forma cujusque est, talis esse censemur, huic aures intenduntur, & oculi.*

CONCEPTUS III.

Una mulier Hebræa Judith, ad nutum habet omnes civès urbis Bethuliæ, omnes à majori ad minimum ei obediunt, dictis obtemperant: *Et dixerunt illi Ozias, & Presbiteri, quia omnia, quæ locuta es, vera sunt, & non est in sermonibus tuis ulla reprehensio.* Quid mulieri apud populum tantam fidem, & auctoritatem conciliavit, respectum creavit? causavit bonæ vitæ, ac integritatis, fama optima: *Quoniam timebat Dominum valdè,*

(1) 2

nec

*nec erat qui de illa loqueretur verbum malū. Judith. cap. 8. Quia
benè Nazianz. Unius splendor, alterius est incendium: citò sed
animis, quod docetur exemplis. Valerianus.*

CONCEPTUS IV.

In monte Thabor clarificatur Christus, Salvator noster, totus candidus, ac lucidus apparet. *Resplenduit facies ejus sicut Sol, vestimenta autem ejus facta sunt alba sicut nix. Matth. 17.* Cur adeò clarificare filium suum Patri æterno placuit? notare debet, quod S. Evangelista subnectit: *Ecce vox de nube dicens: Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi benè complacui, ipsum audire.* Ut Filium suum audirent, dictis ejus crederent, ejus mandatis obediētes, obtemperarent, & probè instituta sequerentur, Pater Filium suum clarificavit, totum candidum Apostolis representavit; fulgor lucis, candor nivis, symbolum sunt tantam innocentis vitæ, ac bonæ conscientiæ, quàm etiam optimæ famæ, & præclaræ existimationis; discant hinc Superiores, ac Præsides, quoniam facilè persuadebunt, corrigent, benevolè audientur à sibi subjectis, si candidi, lucidi fuerint, si non tam conscientiam bonam, quàm & famam optimam splendentes, refulserint.

CONCEPTUS V.

A deserto egressus Christus, cum in Bethsaidam ingressus fuisset, adduxerunt ei cæcum, precati: ut omnipotenti tactu manuum suarum, damna oculorum, quibus orbis erat, illi instauraret; Marci cap. 8. *Adducunt ei cæcum, & rogabant, ut illum tangeret.* Condolens Christus ærumnosi hominis calamitati, descendit in vota illius, atque miraculosam curationem perfecit hoc remedio: *Exspuens in oculos ejus, impositis manibus suis interrogavit eum, si quid videret;* neque contentus semel imposuisse manus, iterum iterumque applicuit, sicque ille visum integrum accepit. Quid mysterii latet, in hoc modo curandi cæcum?

cœcum? quod nempè Christus, salivam oris sui, & sacras simul manus, iteratò conjunxerit, exspuerit in oculos cœci, & una simul tetigerit oculos cœci? Euthymius in hunc locum exponit mysterium miraculi; intelligens per salivam, & sputum, verba Christi, præceptiones, exhortationes, & monitiones Christi; per manus verò, opera & facta Christi. Audiamus verba Euthymii: *Sermonis quidem signum est sputum, utrumque enim ab ore progreditur, operis verò manus.* Et sputa, & verba ab ore fluunt, manibus opera exercentur, quod ergò Christus, hunc cœcum miraculo sanaturus, ad salivam manus adhibuerit, idè fecit, ut significaret: eum qui dicit faciendo, & facit dicendo; cujus, inquam, dicta, & facta, conscientia, & bona fama conveniunt, tantam in jubendo, præcipiendo, & mandando, habituram vim, & efficaciam, ut queat operari miracula, & facere prodigia; cœcos in virtutis semita facillè faciet videre viam mandatorum DEI, ac progredi de virtute in virtutem; obcœcatos, induratos in malitia, facillè illuminabit, instruet, edocebit, ducet, ac diriget in viam bonam salutis. Sic conceptum hunc finiit citatus Euthymius: *Sputo ac manibus Christus cœcum sanat: offendens: quod sermo conjunctus operibus, miraculum operari potest.*

CONCEPTUS VI.

Christus Matth. cap. 13. Regnum cœlorum simile dicit: *Sagena missa in mare:* sunt, qui per sagenam hanc Superiores, Parentes, Præceptores intelligunt; quorum officium est suis hortationibus, monitionibus, è amaris vitiorum aquis, sibi subditos extrahant, cœlo lucrentur; hoc ut commodè faciant, fiant, & sint similes sagenæ, ac reti piscatorio: sed cur reti, aut sagenæ sint similes? cum piscationes aliis, & pluribus modis fiant? ut docet Ælianus lib. 8. cap. 5. *Piscationum quatuor sunt genera, fit enim vel reti, vel conto, vel nassa, vel hamo.* Cur ergò reti, ac sagenæ Superiores comparantur? cur non nassa, vel hamo similes dicuntur? advertite: Rete, perfectior, tutior, magis certa, ac indubitata fit piscatio, ex causa, quia rete, vel sarena, arcta, angusta, & stricta est; vult ergò Christus comparatione hac, ubi Superio-

periores lagenæ comparat, indicare: si Superiores, arctæ, as-
stæ, ac frictæ fuerint conscientiæ, ac bonæ famæ, quò arctior
vivendi formam, conversandi normam tenuerint; eò facilius
subiectos, suis exhortationibus capient, lucrabuntur, ad pom-
optatæ vitæ detrahent ac deducunt. Ita Autor quidam apud
Didacum Nissenum concludit. *Vita arctior, vehementer con-
cit ad pisces capiendos.*

CONCEPTUS VII.

Psalmistæ Regius signanter narrat Psal. 76. Deum populum
Israëliticum, è terrâ Ægypti in terram promissam deduxisse per
hos duos: per Moysen, inquam, & Aaron. *Deduxisti sicut
populum tuum in manu Moysis, & Aaron.* Populus Judaicus
obstinatus, duræ cervicis, contra Deum rebellis fuit, per manum
Moysis & Aaron facti sunt mansueti, patientes ac humiles. Quomodo
rectè per manum Moysis & Aaron simul? facti sunt
dæi mansueti, tanta populi correctio, & commutatio facta est
cur non per Moysen solum, vel Aaron solum, cur rectè per
utrumque simul? Notat S. Hieronymus in citatum Psalmum. Of-
ficium horum duorum fratrum, nempe unius fuisse facere, al-
terius autem officium erat dicere: ac subsumit: ubi in Superioribus
Duce, ac Præsidente, hæc duo; *facere, & dicere* conjuncta sunt, hæc
conscientia bona, bonæ famæ, ac morum, & conversationis inte-
gritati, correspondet; sint licet commissi subditi, obstinati, in-
indomiti, duræ cervicis, facile oves mansuetæ, humiles, patientes
efficiuntur. *Tantum valet sermo, qui comitem habet opor-
tationem.* Concludit Didacus Nissenus Fer. 3. Dom. 2. Quo-
drag. §. 1.

CONCEPTUS VIII.

Sponsa in Canticis cap. 5. in Sponsò caput aureum, & manus
aureas deprædicat: *Caput ejus aurum optimum, & manus ejus
formatiles aureæ.* Quod caput aurum dicat approbo; caput
enim principalis est pars corporis; ast cur etiam manus dicitur
re-

reas, & ejusdem qualitatis cum capite, quæ tamen solum corporis servæ & instrumenta sunt? S. Gregorius Nisi. per caput intelligit Superiores, Præpositos ac Regentes, manus istorum sunt horum operationes, facta ac gesta, mores ac conversationes; aurum metallum est ubique probatissimum, ac validissimum, quo omnia perficiuntur, obtinentur; si nunc Superior aureus fuerit, probatissimæ conscientiæ, simul & probatissimæ famæ in agendo, & conversando; qui curat, ut manus, capiti sint affines, hoc est, ut opera dictis congruant, qui cum benè loquitur, melius operatur, facile quæcunque in sibi subjectis perficiet, & obtinebit.

Hortor ergo, quocunque modo, ac titulo, Superiores ver- *Epilogus.*
bis Ciceronis pro Milone: *Omnia, quæ vindicaveris in alio, tibi ipsi vehementer fugienda sunt, etiam non modò accusator, sed nè quidem oburgator ferendus est, qui quod in altero vitium reprehendit, in eo ipse deprahendatur.* Finio cum S. Petro ep.
I. cap. 5. *Pascite, qui in vobis est, gregem Dei &c.*
forma facti gregis ex animo.

Amen.

IN FESTO

IN FESTO SS. APOSTOLORUM
PETRI, ET PAULI.

CONCIO TERTIA.

Textus. Vos autem quem me esse dicitis. Matth. 16.

Thema. Si Superior hallucinatur, facile populus seducitur.

Exordium. **P**linius junior lib. 2. ep. 62. docet, ut in corporibus in imperiis gravissimus est morbus, qui à capite descendit. Capite male valente; omnia membra deguent; caput in corpore politico, Superiores, Reges, ac Principes sunt, si hi errant, hallucinantur; subditi populi facile seducuntur, à vero aberrant. Et hæc videtur causa, cur Christus Apostolorum, ut capitum, sententiam exquirat, quid de ipso sentiant, ac judicent; Vos autem quem me esse dicitis? quasi asserat: ut Joannes Chrysostomus scribit Orat. ad Hebræos tom. 5. In vobis res humana nutant, in vobis periclitantur: & quemadmodum vestra cognitio publicum mortalium beneficium, sic vestra inscitia, totius orbis detrimentum est. Recte Superiorum symbolum est oculus, si nunc oculus, Rector aut Princeps, tenebrosus, vitiosus est, corpus, subditi tales existunt. Christo affirmante Lucæ cap. 6. Si lumen, quod in te est, tenebrae sunt, ipsa tenebrae quanta erunt? Audiamus Patres: Publici decoris mater, est mens Regentis, & qualem fuerit dominantis arbitrium, talem parit libertatis aspectum, facilius quippe (si dicere fas est) errare naturam, quam dissimilem sui, Princeps possit formare rempublicam, scribit Cassiodorus lib. 3. cap. 12. Quando profectos in habitu conspexeris negligentes, magis

SS. Patres.

Cassiodorus.

Ephrem.

magno presidio indiges, ne istos sorte imitans, eandem inambulantes viam, docet S. Ephrem in illud Attende tibi cap. 8. Cætu Doctorum ruente in peccatis, tota civitas patet hostibus indefensa, habet Hugo Cardin. in cap. 4. Cantic. Ad subjectos populos decipiendos, multum valet Regis autoritas, perorat S. Damasce-
nu. S. Damasce- nus.
 nus Orat. 1. de imaginibus, Diabolus adversus eos (Superiores inquam) armatur, majorique fertur insania, quippè cum ex eorum cade, gregis quoque detrimenta sequantur, scribit S. Joan. Chrystostomus.
S. Chrystostomus.
 Chrystostomus hom. 1. in ep. 1. ad Timoth. Ex Pralatorum ruina, & impia vita, etiam inferiores patiuntur magnam minorationem divina illustrationis, & gratie, docet Rogerius in Apocalyps. Per Principes seducuntur & gentes, seductis enim Magistratibus, subditæ populi majorum exemplo pererunt, S. Hieron. in cap. 3. Danielis. Si quis de populo pereat, solus perit, ut Principis error multos involvit, inquit S. Bernard. ep. 117. Regum lapsus pœna populorum, eorum errore periclitamur, vult S. Ambrosius. Ita sunt juncta merita Rectorum & plebejorum, ut sæpè ex culpa Pastoris, deterior fiat vita plebejorum, concludit S. Gregorius lib. 25. Moral. c. 15. Et iterum prima parte Pastoral. c. 2. Cum Pastor per abrupta graditur, consequens est, ut ad præcipitum grex feratur. Dei auxilio implorato audiamus Conceptus.

CONCEPTUS I.

Vix præfulsit primæva illa lux, Sol, inquam, & à Deo ab omni obscuritate, & tenebris purgatur, priusquam ad ministerium universi orbis destinetur. *Confirmatio.*
Et divisit lucem à tenebris. Genes. 1. Cur quæso Majestas divina adlaborat, Solem omni ex parte clarum, perlucidum, splendentem, lucere, & irradiare, ac à tenebris ex asse purgare, ac mundare? utique Sol, qui erat futurus Princeps, ac caput omnium Planetarum, symbolum est Regum, Principum, ac Superiorum hujus mundi, docente Christo
 Pars II. (K) Matth.

Matth. 5. *Vos estis lux mundi.* Tenebræ symbolum sunt vitiorum, ac pessimorum morum, patet ex verbis Joan. 3. *Dixerunt homines magis tenebras, quàm lucem.* A tenebris ergo Deus Solem, Regentem ac Ducem Planetarum, statim ab interu creationis purgavit, dans documentum: Reges ac Principes mundi, sint à tenebris vitiorum mundi, ac puri: sicut enim Sole obscurato, tenebroso, etiam nigræ, tenebrôsæ sunt reliquæ creaturæ, sic obscurato, obtenebrato vitiis Principe, squalidi in vitio erunt subiecti populi. Sic concludit Philippus Abbas ep. 13. *Prelatus sumo turpitudinis denigrescit, & populus consequenter tenebrescit.*

CONCEPTUS II.

Virga Moysis in terram projecta in serpentem degeneravit venenatissimum, ac voracissimum: *Dixit ergo ad eum, quod est, quod tenes in manu tua? respondit virga, dixitque Dominus: projice eam in terram, projecit, & versa est in colubrum, ita ut fugeret Moyses.* Exodi 4. Et iterum c. 7. *Cum dixerit vobis Pharaon, ostendite signa, dices ad Aaron, tolle virgam tuam, & projice eam coram Pharaone, ac vertatur in colubrum.* Cur virga non in sed extra manum Moysis, in terram, inquam, abjecta, versa est in serpentem, ac colubrum? Per virgam, Regem ac Principem intellige: in virga namque potentia exprimitur, ut cap. 10. *Assur virga furoris mei.* Per virgam Assur Sennacherib, Dux ac Princeps est intelligendus, commentatur Tirmisus in Isaïæ caput citatum: Jam ad intentum nostrum: Si virga, Princeps & Dux in terram abjectus jacet, totus terrenus, cupidus, vitiosus est, serpens venenatus efficitur, subiectos populos inebriens intoxicans, malis suis moribus interimens, & devorans. Est hic Conceptus Oleastri in cap. 4. Exodi: *Virga in terram projecta in serpentem vertitur, quoniam Judex terrena sapientia omnia velut serpens devorat.*

CONCEPTUS III.

Hugo Cardin. in cap. 5. Cantic. docet: *Gracis Rex Basilaui dicitur quasi populi basis, quia debet populum portare*; Apostolos superiores in novo testamento S. Paulus fundamentum, & basim dicit fidelium: *Superadificati super fundamentum Apostolorum*, ad Ephes. cap. 2. Rex etiam arbori, ac ingenti stipiti comparatur, ut patet ex Prophetia Danielis cap. 4. *Arborem, quam vidisti, sublimem, tu es Rex*. Theodoretus in Psal. 44. Reges, *Ecclēsia facies*, appellat: Quid his comparationibus indicare intendunt? Explico mentem meam: facies index salutis est, ex facie agnoscitur, qualiter corporis humani, partes, & membra constituta sint, & valeant. Est facies pallida; infallibiliter infertur, quod malè valeant membra; quam benè Theodoretus Reges, Superiores, facies ac vultus dicit alicujus provinciæ, si enim hi palent, & tetro colore scelerum scatent, & subditi, qui sunt partes, & membra provinciæ, certò certius malè valebunt, in anima, malè audient, scelerati, dissoluti erunt. Arbori proceræ Symbolista inscribit symbolum: *Cominus omnia frangit*. Nempè si arbor alta cadat, & prosternatur, circa circum omnia concutit, confringit, suo casu corruere facit; sic se res habet cum Rege ac Superiore, si hîc cadit in nefanda vitia, in scelera execranda prosternitur, subditos suos unà secum in vitia, ac scelera sternit, ac concutit. Basis ac fundamentum si ruit, experimur totam fabricam superpositam ruere, infringi, concidere, devastari. Sic si Rex, Superior, Præpositus ruit in abominanda crimina, subditus populus unà pariter miserè in eadem vitia ruit, ac labitur: devotio nulla huic est populo, cur? irreligiosus ac indevotus est Dominus. Plebs injustum turpeque lucrum mox insequitur, quam is, qui illum regit omnis justitiæ, ac æquitatis limites transgreditur, per fas & nefas lucrum temporale quærit; in carnalitatibus lutum communiter prolabantur subditi, quando eorum basis in eandem spurcitiem immersa vivit. In praxi videamus.

CONCEPTUS IV.

Jeremias cap. 5. describit casum Jerosolymæ, & tot mille incolarum, ubi ad unum omnes declinaverant à justitia, à veritate, ac pietate: *Quarite vias Jerusalem, & aspice, & considerate, & querite in plateis ejus, an inveniatis virum scientem Judicium, & quarentem fidem.* Isaïæ cap. 1. conformiter loquitur. *Facta est meretrix civitas fidelis plena Judicii, Justitia habitavit in ea, nunc autem homicida, argentum tuum versum est in scoriam, vinum tuum mislum est aquâ.* Quomodo ad unum omnes adeò aberraverunt, injusti, scelerati facti sunt: causalem allegat Isaïas citato capite: *Principes tui infideles, socii furum, omnes diligunt munera, sequuntur retributiones, pupillo non judicant, & causa vidua non ingreditur ad eos.* Ecce injustitia Principum, ad injustitias traxit omnes Jerosolymæ cives ac subditos.

CONCEPTUS V.

Cives Lyfrenses summo gaudio susceperunt in Urbem suam Paulum & Barnabam; ita legitur Actorum cap. 14. *Levaverunt vocem suam, Lycaonicè dicentes: Dii similes facti hominibus descenderunt ad nos, & vocabant Barnabam Jovem, Paulum verò Mercurium.* Paucos post dies eos ejiciunt. *Lapidesque Paulum traxerunt eum ex civitate, estimantes eum mortuum esse.* Eodem capite: non tantum ex civitate, etiam ex omnibus finibus ejiciunt, & eos expellunt: *Ejecerunt de finibus suis.* Quomodo plebs adeò rabida, perversa, ac crudelis effecta est in Apostolos, quos antea tali honore affecerunt? cautè adnectit sacer textus: *Concitaverunt, & Primos civitatis, & excitaverunt persecutionem in Paulum & Barnabam.* Primi, Principes, Præsidēs, & Superiores civitatis, persecutores effecti sunt Apostolorum, & ad calcem malam viam ingreditur populus, plebs ad unum virum, Paulum & Barnabam persequitur.

CON

CONCEPTUS VI.

Ut Sampson captus in carcerem duceretur; subitò fama per totam civitatem innotuit: Dalilam Sampsonem ligasse, ac in manus Principum tradidisse: ut patet Judicum cap. 16. *Dalila vinxit eum*: Hinc mirum, quod de populo Philistæo narrat sacer textus citato libro, ac capite: *Populus videns laudabat Deum suum, eademque dicebat, tradidit Deus noster adversarium nostrum in manus nostras*. Quomodo tam crasse errat totus populus? captivitatem Sampsonis, Idolo suo Dagon adscribens, cum in tota Civitate contraria fama innotuerit: nempe: *Dalila vinxit eum*: Notate: Erraverunt, & hallucinati sunt eorum Principes, ac Superiores: Idolo suo Dagon victoriam adscribentes: *Principes Philistinorum convenerunt in unum, ut immolarent hostias magnificas Dagon Deo suo, & epularentur, dicentes: Tradidit Deus noster inimicum nostrum Sampson in manus nostras*. Hunc errorem immediatè sequitur populus: *Quod etiam populus videns, laudabat Deum suum, eademque dicebat: Tradidit Deus noster adversarium nostrum in manus nostras*. Optimè Diogenes Laertius lib. 7. in vita Zenonis: *Qui Regem erudit, eum, & subditos quoque instruere certum est, nam cuiusmodi fuerit Dux, tales & subditos ut plurimum fieri necesse est*.

CONCEPTUS VII.

Herodis Subditi Christum Salvatorem nostrum esse Joannem Baptistam asserbant: quærit Christus Matth. cap. 16. *Quem dicunt homines esse Filium hominis?* Respondent Apostoli: *Alii Joannem Baptistam*. Non dubito, quin multi ex his, qui Christum Joannem Baptistam esse dixerunt, lineamenta & visoniam S. Joannis in vivis noverint, faciem, corporis staturam, colorem &c. optimè noverint, dissimilis quoad faciem, quoad staturam corporis, quoad loquelam, quoad colorem, Christus est Joanni, non etiam dubito, quin multi ex Judæis, qui Christum

(K) 3

esse

esse Joannem affirmabant, praesentes fuerint, dum Joannes decolatus & occisus fuit, caput in disco, cadaver exanime super pavimentum sanguinem madens, conspexerint, locum, quo sepultum fuit S. corpus, sciverint; mirum ergo, quod nihilominus Joannem vivum credant, Christum esse Joannem adstruant? unde populo tantus error & hallucinatio? errat plebs & populus, errante sic Rege Herode: Herodes Rex asserit: auditis operibus Christi, ipsum esse Joannem Baptistam, Matth. 14. *In illo tempore audivit Herodes Tetrarcha famam JESU, & ait pueris suis: Hic est Joannes Baptista, ipse surrexit à mortuis, & ideo virtutes operantur in illo.* Ita Conceptum concludit Origenes in Catena ad cap. Matth. 15. *Alii Joannem Baptistam: estimationem secuti Herodis.*

Epilogus.

Precor ergo in Superioribus verificetur hortatio S. Pauli ad Timoth. 4. *Exemplum esto fidelium in verbo & conversatione, in charitate, in castitate, ut profectus tuus manifestus sit omnibus.*

Amen.

JULIUS.